

Inventarisatie bekostigingsvarianten Ondersteuning herziening bekostiging mbo

4 april 2025
2025-D7F5/SVV/lvdb/mo

April 2025

Dit rapport is opgesteld onder verantwoordelijkheid van Sander van Veldhuizen (Partner) en onder leiding van Ludo van den Buijs (Manager). Dit rapport wordt u verstrekt namens PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. Het is derhalve geen document dat door accountants is opgesteld. Dit document bevat informatie verkregen of ontleend aan verschillende bronnen. Wij hebben niet getracht de betrouwbaarheid van deze bronnen vast te stellen. Wij zijn ervan uitgegaan dat de verstrekte informatie (zowel schriftelijk als mondeling) juist en volledig is en hebben deze niet gecontroleerd of anderszins beoordeeld.

Dit document is bedoeld voor informatieve doeleinden. U blijft te allen tijde volledig verantwoordelijk voor enige beslissing(en) die op basis van dit rapport kan (kunnen) worden genomen. PwC aanvaardt geen aansprakelijkheid (ook niet voor nalatigheid) voor de gevolgen van enig handelen of nalaten van u en/of derden op basis van (de inhoud van) het rapport en wijst iedere verantwoordelijkheid, zorgplicht en/of aansprakelijkheid – hetzij contractueel, uit onrechtmatige daad (inclusief nalatigheid) of anderszins – af voor enige beslissing op basis van (de inhoud van) het rapport.

Wij hebben het rapport uitsluitend opgesteld voor het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap als opdrachtgever, conform de opdrachtbevestiging. Wij aanvaarden geen aansprakelijkheid of zorgplicht jegens enige andere partij op grond van de inhoud van ons rapport. Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap vrijwaart PwC te allen tijde voor aanspraken van derden die voortvloeien uit of verband houden met door ons ten behoeve van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap verrichte werkzaamheden, behoudens indien en voor zover er sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid aan de zijde van PwC.

Mocht u een verzoek op grond van de *Wet Open Overheid* (hierna: “Woo-verzoek”) ontvangen met betrekking tot schriftelijke uitingen van PwC, dan verzoeken wij u ons (in ieder geval voorafgaand aan de besluitvorming over het Woo-verzoek en dus voorafgaand aan een eventuele openbaarmaking) schriftelijk op de hoogte te stellen. In dat kader verzoeken wij u ons te voorzien van alle beschikbare achtergrondinformatie met betrekking tot het Woo-verzoek. U stelt ons daarmee in de gelegenheid om vooruitlopend op de door u te nemen beslissing op het Woo-verzoek onze zienswijze over het Woo-verzoek naar voren te brengen.

Op dit document en alle geschillen die voortvloeien uit of verband houden met (de inhoud van) dit document is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.

1

Inleiding

1.1 Inleiding en onderzoeksopdracht

Achtergrond

Binnen het mbo wordt de rijksbijdrage toebedeeld aan instellingen op basis van het aantal studenten en diploma's. De afgelopen jaren is het aantal mbo-studenten gedaald en de verwachting is dat deze ontwikkeling verder doorzet. Als gevolg hiervan is de rijksbijdrage voor mbo-instellingen gedaald en ervaren mbo-instellingen met dalende studentaantallen een groeiende financiële druk.

Onderzoeksopdracht

Om te borgen dat het mbo toegankelijk en kwalitatief goed blijft, ook bij dalende studentenaantallen, is het ministerie van OCW een traject gestart om de verdeelsleutel van de rijksbijdrage aan mbo-instellingen bij te stellen. Bij de herziening worden ook andere doelen meegewogen, zoals het bevorderen van de aansluiting op de arbeidsmarkt. De scope van dit onderzoek omvat alleen de rijksbijdrage en gaat niet in op andere vormen van inkomsten van mbo-instellingen, het VAVO en Caribisch Nederland.

Het doel van de eerste fase van het onderzoek is om 5 à 10 bekostigingsvarianten te identificeren en te toetsen aan de hand van door OCW bepaalde ontwerpeisen en inhoudelijke doelstellingen. PwC biedt geen advies over de te maken keuzes in de herziening van de bekostiging aan de opdrachtnemer.

Leeswijzer

Dit document bestaat uit de volgende hoofdstukken:

1. **Inleiding:** Toelichting op de aanleiding van de opdracht en de ontwerpeisen en de inhoudelijke doelen
2. **Conceptueel model:** Toelichting op het gehanteerde conceptuele model voor de identificaties van bekostigingselementen en -varianten
3. **Inventarisatie bekostigingselementen:** Overzicht van geïdentificeerde bekostigingselementen aan de hand van het conceptuele kader
4. **Overzicht bekostigingsvarianten:** Overzicht van de tien geïdentificeerde bekostigingsvarianten en de resultaten van de toetsing aan de ontwerpeisen en inhoudelijke doelen
5. **Toetsing bekostigingsvarianten:** Uitwerking van de geïdentificeerde bekostigingsvarianten en de onderbouwing achter de toetsing aan de ontwerpeisen en inhoudelijke doelen per bekostigingsvariant

1.2 Toelichting huidige bekostiging en redenen om te veranderen

De bekostiging van het mbo wordt heroverwogen omdat de huidige systematiek leidt tot een toenemende druk op de toegankelijkheid en kwaliteit van het stelsel

Achtergrond huidige bekostiging

Sinds de invoering van de Wet educatie en beroepsonderwijs (Web) in 1995 is de bekostiging van het mbo in Nederland in grote lijnen hetzelfde gebleven. De bekostiging van het stelsel is ingericht via een lumpsummodel, dat geheel variabel is en gebaseerd op het aantal ingeschreven studenten en het aantal behaalde diploma's. Het geld dat een instelling ontvangt, wordt berekend op basis van hun relatieve aandeel van studenten en diploma's, zonder een vaste component.

Binnen dit model zijn verschillende factoren van invloed, bijvoorbeeld een verschillende weging van bol- en bbl-leerwegen (leerwegfactor), type opleidingen (prijsfactor), niveau van behaald diploma (diplomawaarde) en een correctie voor stapelaars. In 2015 zijn de prijsfactoren in het mbo aangepast, omdat de kostprijsverschillen tussen opleidingen onvoldoende tot uitdrukking kwamen.

Een belangrijke ontwikkeling was de invoering van kwaliteitsafspraken in 2015 om in directe aandachtspunten in de kwaliteit te investeren. In 2024 is een derde tranche van de kwaliteitsafspraken van start gegaan. Een andere vorm van gerichte geldstromen zijn subsidies, waarvan de financiële omvang beperkt is.

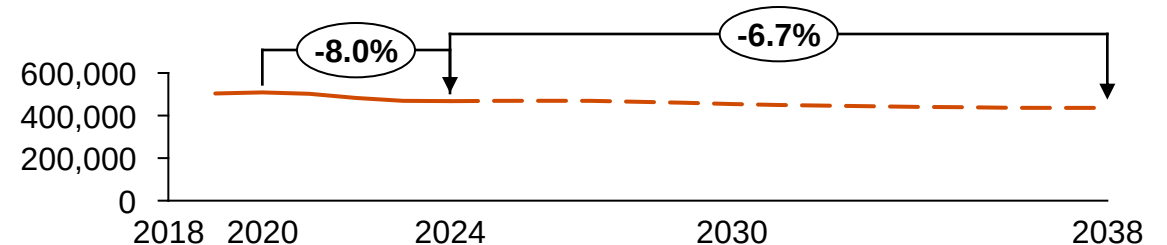
De bekostiging bestond in 2024 voor 82% uit de reguliere bekostiging, voor 12% uit de kwaliteitsgelden en voor 6% uit subsidies. De 6% aan subsidies bestaat voor 69% uit subsidies voor praktijkleren.

Redenen tot heroverweging huidige bekostiging

De afgelopen jaren is het aantal mbo-studenten gedaald en de verwachting is dat deze ontwikkeling verder doorzet. Als gevolg hiervan is de rijksbijdrage voor mbo-instellingen gedaald, ervaren mbo-instellingen met dalende studentaantallen een groeiende financiële druk en wordt onderlinge samenwerking bemoeilijkt. In aanvulling hierop voeden de dalende studentaantallen in combinatie met de krapte op de arbeidsmarkt de maatschappelijke discussie over sturing op het opleidingsaanbod. Het volledig variabel zijn van de bekostiging komt niet overeen met de verhouding vaste en variabele kosten van mbo-instellingen.¹ Hierdoor resulteert een krimp van het aantal studenten in een scheefgroei tussen vaste kosten en variabele kosten per student.

Om de toegankelijkheid en organiseerbaarheid van het stelsel te behouden en zo mogelijk te verbeteren is een nieuwe bekostigingssystematiek nodig.

Figuur 1. Verwachte ontwikkeling aantal mbo-studenten²

1) PwC Strategy&, Toereikendheid, doelmatigheid en kostentoerekening in het mbo, hbo en wo&o ([link](#))

2) DUO, Prognose mbo-studenten ([link](#))

1.3 Ontwerpeisen en inhoudelijke doelen

Bekostigingsvarianten worden getoetst aan ontwerpeisen en inhoudelijke doelen

Toepassing ontwerpeisen en inhoudelijke doelen

De bekostigingsvarianten die in dit onderzoek worden geïdentificeerd, worden getoetst aan de ontwerpeisen en inhoudelijke doelen zoals vastgesteld door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De ontwerpeisen vormen de vereisten en zijn meer technisch van aard. De inhoudelijke doelen vormen de wensen in het programma van eisen. De bekostiging is één van de instrumenten waarmee sturing op deze doelen mogelijk is.

Om de bekostigingsvarianten te toetsen zijn de eisen en doelen (A) geoperationaliseerd in onderliggende doelstellingen (B). De mate waarin een bekostigingsvariant aan deze doelstelling voldoet wordt met harvey balls uitgedrukt (D) en vergeleken met de huidige bekostiging (C). De onderbouwing van deze toetsing wordt per doelstelling toegelicht (E).

Ontwerpeisen		Inhoudelijke doelen	
A De nieuwe bekostigingsvariant moet voldoen aan de volgende ontwerpeisen: De nieuwe bekostigingsvariant moet voldoen aan de volgende ontwerpeisen: De nieuwe bekostigingsvariant moet voldoen aan de volgende ontwerpeisen:	Het model is voorspelbaar	C De huidige bekostiging	D De mate waarin de bekostigingsvariant aan de doelstelling voldoet wordt met harvey balls uitgedrukt (D) en vergeleken met de huidige bekostiging (C).
	Het model heeft een bepaalde mate van continuïteit		
	Het model is niet overmatig complex		
	Het model is primair een lumpsummodel		
	Het model bevat gerichte bekostigingsstromen		
E De nieuwe bekostigingsvariant moet voldoen aan de volgende ontwerpeisen: De nieuwe bekostigingsvariant moet voldoen aan de volgende ontwerpeisen:	Het model bevat objectief vast te stellen factoren		
	Het model kent beperkte administratieve lasten		

#	Ontwerpeisen
1	De nieuwe systematiek is eenvoudig en voorspelbaar voor instellingen.
2	De nieuwe bekostigingssystematiek blijft primair een lumpsummodel . De gehele financiering van het mbo wordt in samenhang gezien. Binnen de gehele financiering blijft de mogelijkheid tot gerichte bekostiging behouden.
3	De nieuwe systematiek is uitvoerbaar .

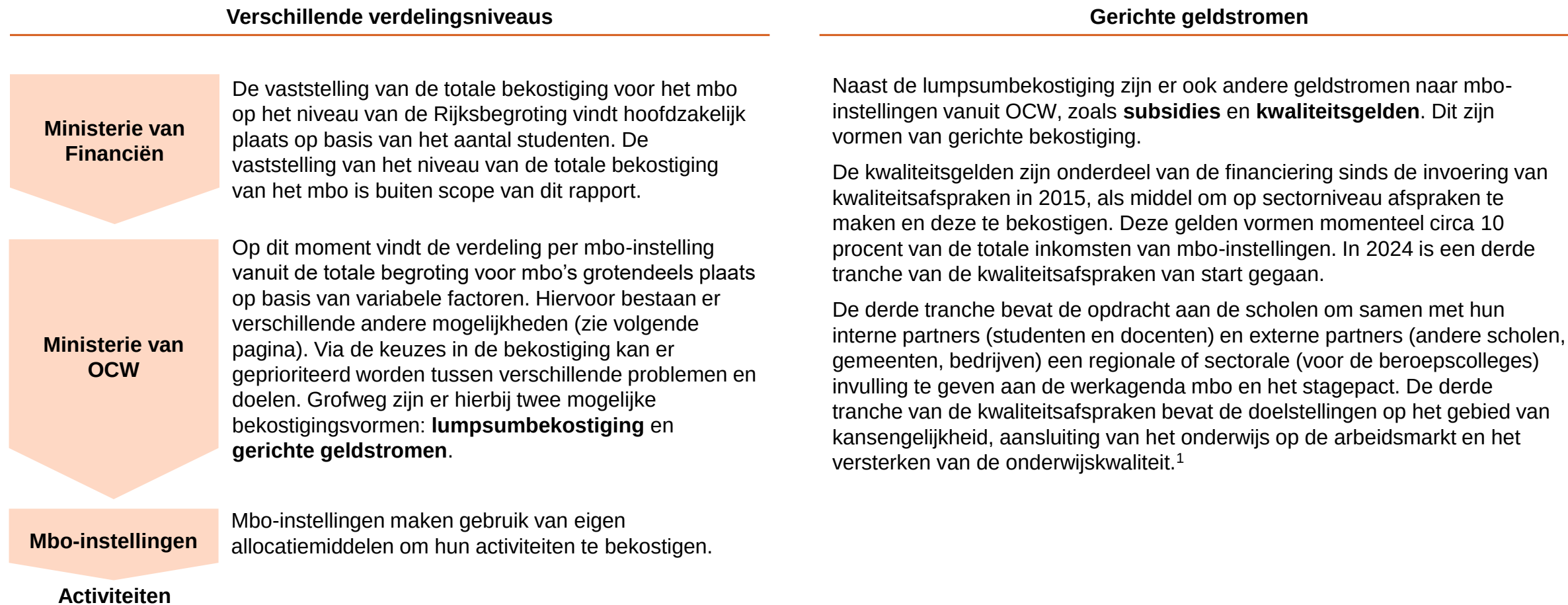
#	Inhoudelijke doelen
1	Het mbo biedt een toegankelijk aanbod beroepsopleidingen , binnen redelijke reisafstand voor studenten.
2	Het mbo-stelsel functioneert op een doelmatige manier .
3	Het mbo speelt in op de behoeften van verschillende groepen studenten .
4	Het onderwijsaanbod sluit aan op de vraag van de (regionale) arbeidsmarkt .

2

Conceptueel model

2.1 Verschillende verdelingsniveaus

Bij de bekostiging van het mbo kan onderscheid worden gemaakt tussen verdelingsniveaus en type geldstromen

1) Staatscourant; Regeling van de Minister van OCW houdende regels voor de verstrekking van aanvullende bekostiging ([link](#))

2.2 Bouwblokken in bekostiging

De bekostiging van het mbo kan worden opgebouwd langs verschillende bouwblokken

Bouwblokken in bekostigingssystematiek

Er bestaat een **grote diversiteit** aan bekostigingsvarianten. Deze kunnen worden teruggevoerd tot verschillende hoofdtypen. Ten eerste zijn er vormen van variabele bekostiging:

- **Inputbekostiging:** deze variant focust op wat de organisatie binnenkomt, bijvoorbeeld het aantal studenten.
- **Procesbekostiging:** deze variant stelt de uitgevoerde activiteiten centraal, zoals het aantal lesuren. Dit noemen we ook wel activiteitenbekostiging. Een specifieke vorm is capaciteitsbekostiging, waarbij de grootte van een organisatie vooraf wordt vastgesteld.
- **Taakbekostiging:** bij deze variant staat de output centraal, zoals het aantal diploma's. Deze variant noemen we ook wel prestatie- of outputbekostiging.
- **Missiebekostiging:** deze variant kijkt naar de doelstellingen of de outcome, bijvoorbeeld de aansluiting op de arbeidsmarkt. Dit noemen we ook wel resultaatgerichte bekostiging of outcomebekostiging.
- **Contextbekostiging:** deze variant focust op contextfactoren, zoals de bevolkingsdichtheid. Een vorm hiervan is regiobekostiging.

Daarnaast is er **vaste bekostiging:** deze variant is niet variabel, maar rekent een vast bedrag, bijvoorbeeld per instelling. Deze variaties in bekostigingsvormen kunnen zowel worden toegepast in **lumpsumbekostiging** als in **gerichte geldstromen**.

Samenhang bouwblokken variabele bekostiging

		Doeltreffendheid op effect: is de outcome identificeerbaar?		
		Ja	Nee	Nee
		Doeltreffendheid op prestatie: is de output identificeerbaar?		
		Ja	Ja	Nee
Doelmatigheid: zijn de kosten én werk-processen identificeerbaar?	Ja	Missiebekostiging+ Input, activiteiten, output, outcome	Taak-bekostiging+ Input, activiteiten, output	Proces-bekostiging Input, activiteiten
	Nee	Missiebekostiging Outcome	Taakbekostiging Output	Inputbekostiging Input

Enkele typen bekostiging kunnen worden geplot over een matrix met doelmatigheid en doeltreffendheid. Als er geen relatie wordt gelegd tussen de werkprocessen en de input, output of outcome is er geen financieel sturingsmechanisme voor een organisatie om doelmatigheid te bevorderen. Als output en outcome niet worden meegewogen, is er geen financieel sturingsmechanisme om doeltreffendheid te bevorderen.

2.3 Effectiviteit van bekostiging

Bouwblokken kunnen op verschillende manieren worden gecombineerd.
Verschillende combinaties geven andere effecten in de sturing via de bekostiging

Opbouw bekostigingsvariant vanuit elementen

Bij het opbouwen van een bekostigingsvariant moeten verschillende afwegingen worden gemaakt:

- **Aantal elementen:** hoe groter het aantal elementen, hoe groter de complexiteit, maar hoe meer relevante aspecten kunnen worden meegenomen.
- **Weging elementen:** als verschillende elementen worden gecombineerd, kunnen deze een verschillende weging worden meegegeven. Een voorbeeld is de weging van het aantal studenten (input) ten opzichte van het aantal diploma's (output) in de huidige bekostiging.
- **Meetmoment:** hoe eerder een factor wordt gemeten, hoe groter de voorspelbaarheid, maar hoe lager de actualiteit. Als het aantal studenten bijvoorbeeld twee jaar van tevoren wordt gemeten en de grootte van de bekostiging bepaald, moet een groeiende instelling zelf geld voorschieten, maar heeft een krimpende instelling ruimte om maatregelen te treffen.

Effectiviteit van sturing via bekostiging

De bekostiging kan worden benut om mbo-instellingen te bewegen om bepaalde doelen te bewerkstelligen, zoals doelmatige inzet van personeel of aansluiting bij de arbeidsmarkt. Verschillende elementen beïnvloeden de effectiviteit van sturing via de bekostiging:

- **Houdt de uitkomst rechtstreeks verband met het te beïnvloeden gedrag en is de uitkomst voldoende meetbaar?** Bijvoorbeeld: aansluiting bij de arbeidsmarkt moet valide geoperationaliseerd worden, voordat hierop kan worden gestuurd.
- **Is duidelijk wat het gewenste gedrag is?** Bijvoorbeeld: er moet voldoende duidelijk zijn hoe aansluiting bij de arbeidsmarkt kan worden bereikt, om hierop te kunnen sturen.
- **Is het bouwblok van voldoende omvang en zijn er geen conflicterende sturingselementen?** Bijvoorbeeld: als wordt gestimuleerd om zoveel mogelijk studenten aan te trekken, kan samenwerking in het geding komen.

Hiernaast kan sturing via de bekostiging mogelijk onbedoelde effecten hebben, zoals het verdringing van intrinsieke motivatie en verdringing van andere doelstellingen. Deze onbedoelde effecten moeten per bekostigingsvariant in beeld worden gebracht.

1) CPB, De financiering van basisscholen ([link](#))

2) CPB, Prikkel mbo aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt ([link](#))

2.4 Historische afwegingen

De genoemde afwegingen rond bekostigingsvarianten speelden ook bij de invoering van het huidige bekostigingsstelsel voor het mbo

Historische totstandkoming van het huidige bekostigingsstelsel

Sinds de invoering van de Wet educatie en beroepsonderwijs (Web) in 1995 is de bekostiging van het mbo in Nederland in grote lijnen hetzelfde gebleven. De wens was destijds om gewenst gedrag van instellingen te belonen (bijv. een hoog percentage afgestudeerden) en het systeem te vereenvoudigen, zodat **incentives gericht op kwaliteit, efficiency en prestaties** meer effect hadden.

Initieel werd voorgesteld om een bekostigingsstelsel te introduceren op basis van het aantal behaalde **certificaten** van studenten en het aantal behaalde **diploma's** (output). Het doel hiervan was om een onderwijsinfrastructuur op te bouwen waarin studenten adequaat kunnen presteren.

In veel reacties op het conceptwetsvoorstel werd **kritiek op eenzijdige output-bekostiging** geuit. Hierom is een aantal aanpassingen gedaan. De certificaatbekostiging werd toch niet ingevoerd, omdat dit fraudegevoelig zou zijn, externe normering noodzakelijk zou zijn, zou leiden tot hoge administratieve lasten en zou leiden tot veel onzekerheid. **Inputbekostiging** werd toegevoegd, omdat een uitsluitend op eindprestaties gericht systeem niet zou bijdragen aan goed ingerichte leerwegen.¹

In 2015 werd **cascadebekostiging** geïntroduceerd met als doel de mbo-instellingen te stimuleren om studenten efficiënt naar een diploma te leiden. Naar mate een student langer staat ingeschreven, ontvangt een mbo-school minder bekostiging. In 2018 werd dit weer afgeschaft, omdat er zorgen waren over het negatieve effect op kansengelijkheid. Oftewel, er zou hier sprake zijn van verdringing van doelstellingen.

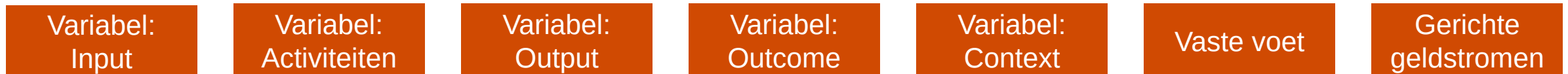
In 2021 is er een onderzoek uitgevoerd naar de **toereikendheid, doelmatigheid en kostentoerekening in het mbo, hbo en wo&o**.² Op basis van de onderzoeksresultaten is het budget voor niveau 2-studenten verhoogd en afgesplitst van de bekostiging van niveau 3- en 4-studenten.

2.5 Conceptueel model

We inventariseren bekostigingselementen aan de hand van het conceptuele model

Conceptueel model

Op basis van het op de vorige pagina's beschreven conceptueel kader hanteren we in dit rapport het onderstaande model:

We maken onderscheid tussen vormen van variabele bekostiging, gericht op input, activiteiten, output, outcome en context. Hiernaast onderscheiden we een vaste bekostiging met een vaste voet en additionele gerichte geldstromen. In het volgende hoofdstuk beschrijven we aan de hand van dit model verschillende bekostigingselementen voor bekostigingsvarianten. Deze elementen vormen een 'menukaart' waaruit verschillende bekostigingsvarianten kunnen worden opgebouwd.

Bij het identificeren van deze elementen hebben we onder andere gebruik gemaakt van de volgende publicaties:

- Mol & de Kruijf, Resultaatgerichte bekostiging bij overheidsorganisaties ([link](#))
- Kaiser, Vossensteyn & Koelman, Public funding of higher education ([link](#))
- CPB, Prikkels mbo aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt ([link](#))
- Jongbloed, De Boer, Kaiser & Vossensteyn, Bekostiging van het Nederlandse hoger onderwijs: kostendeterminanten en varianten ([link](#))
- PwC Strategy&, Toereikendheid, doelmatigheid en kostentoerekening in het mbo, hbo en wo&o ([link](#))
- Kamerbrief over bekostiging en bekostigingsvarianten hoger onderwijs ([link](#))
- Berenschot, Verkenning naar de optimale verhouding tussen vaste en variabele onderwijsbekostiging in het hoger onderwijs ([link](#))

3

Inventarisatie
bekostigingselementen

3.1 Elementen inputberekostiging

Mogelijkheden inputberekostiging

3.2 Elementen activiteitenbekostiging

Mogelijkheden activiteitenbekostiging

Variabel:
Input

Variabel:
Activiteiten

Variabel:
Output

Variabel:
Outcome

Variabel:
Context

Vaste voet

Gerichte
geldstromen

- **Declaraties:** Alle kosten die door instellingen worden gemaakt worden gedeclareerd bij OCW. Verantwoordelijkheid voor een sluitende begroting ligt bij het ministerie van OCW.
- **Opleidingsfactor:** Een factor op basis van het aantal startende docenten dat de instelling opleidt.
- **Onderzoeksfactor:** Een factor op basis van het aantal onderzoeksinitiatieven.
- **Beleidsdoelstellingen:** Een factor op basis van de volledigheid van rapportage aan OCW met betrekking en de mate waarin beleidsdoelen worden gerealiseerd.

- **Lesuurbekostiging:** Het totaal aantal gevolgde lesuren door studenten.
- **Begrotingsbekostiging:** Bekostiging op basis van vooraf ingediende begrotingen.
- **Aantal docenten:** Het aantal FTE onderwijzend personeel wordt meegewogen in de verdeling.
- **Studentstaf-ratio:** Een factor op basis van de gerealiseerde groepsgroottes binnen opleidingen of scholen.
- **Docenten:** Bekostiging op basis van het aantal FTE onderwijzend personeel met een opslag voor overige kosten.

- **Concurrentiecorrectie:** Een negatieve factor voor instellingen die eenzelfde kleine opleiding binnen een bepaalde reistijd in stand houden.
- **Cascadebekostiging:** Naar mate een student langer staat ingeschreven, ontvangt een mbo-school minder bekostiging.

3.3 Elementen outputbekostiging

Mogelijkheden outputbekostiging

Variabel:
Input

Variabel:
Activiteiten

Variabel:
Output

Variabel:
Outcome

Variabel:
Context

Vaste voet

Gerichte
geldstromen

- **Aantal diploma's**
- **Diplomawaarde:** Diploma's worden per niveau verschillend gewogen.
- **Diplomawaarde niveau 1:** Diploma's voor entreeopleidingen worden niet meegewogen.
- **Correctie voor stapelaars:** De diplomawaarde wordt verlaagd op basis van de diplomawaarde van eerder behaalde diploma's.
- **Arbeidsmarktfactordiploma:** Diploma's binnen aangewezen vakgebieden worden zwaarder gewogen, bijvoorbeeld gebaseerd op de landelijke arbeidsmarktvraag.

- **Normresultaat:** Enkel diploma's boven een gestelde doelstelling worden meegewogen.
- **Certificaten en diploma's:** Niet alleen diploma's, maar ook certificaten en praktijkverklaringen worden meegewogen.

3.4 Elementen outcomebekostiging

Mogelijkheden outcomebekostiging

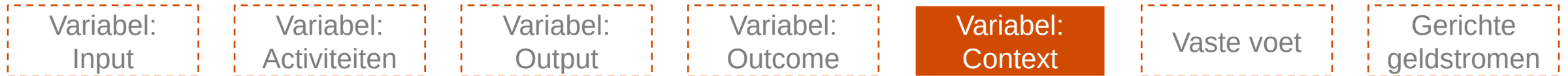
- **Vroegtijdig schoolverlaters:** Een factor gebaseerd op het aantal VSV'ers die de mbo-instelling opleidt.
- **Doelstellingverantwoording:** Instellingen rapporteren over doelstellingen (e.g. het % VSV'ers, de aansluiting op de arbeidsmarkt). Het niet behalen van doelstellingen vereist extra financiële verantwoording.
- **Inkrimpen budget:** De omvang van delen van de bekostiging daalt jaarlijks langs een vastgestelde ontwikkeling, eventueel gerelateerd aan prijspeilen.
- **Doorstroomfactor:** Een factor gebaseerd op het aantal afgestudeerde studenten dat een vervolgopleiding volgt binnen het mbo of ho.

- **Aansluiting arbeidsmarkt:** Een factor gebaseerd op het aantal afgestudeerde studenten dat binnen zes maanden een baan heeft gevonden.
- **Beroepskeuzefactor:** Een factor gebaseerd op het percentage studenten dat na diplomering van de gevolgde opleiding betaald werk vindt aansluitend aan de opleiding.
- **Getoetste examenniveau Nederlands en Rekenen:** Een toeslag op basis van het getoetste niveau Nederlands en rekenen dat de studenten van de instelling behalen.

- **Medewerkerstevredenheidsfactor:** Een medewerkers-tevredenheidsonderzoek dat jaarlijks wordt uitgevoerd, bepaalt een factor van de variabele bekostiging.
- **Studententevredenheidsfactor:** Een studenten-tevredenheidsonderzoek dat jaarlijks wordt uitgevoerd, bepaalt een factor van de variabele bekostiging.
- **Alumnitevredenheidsfactor:** Een alumni-tevredenheidsonderzoek dat jaarlijks wordt uitgevoerd, bepaalt een factor van de variabele bekostiging.

3.5 Elementen contextbekostiging

Mogelijkheden contextbekostiging

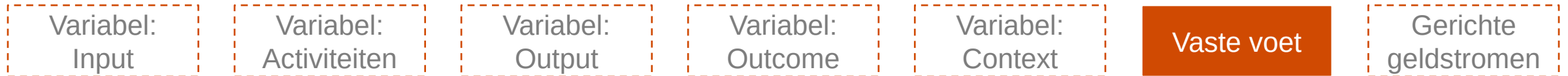
- **Burgers zonder startkwalificatie:** Het aantal burgers in de regio zonder startkwalificatie.
- **Welvaart regio:** De welvaart van de regio wordt o.b.v. SES-WOA scores meegewogen in de bekostiging.
- **Openstaande vacatures:** Het aantal openstaande vacatures in de regio wordt meegewogen in de bekostiging.
- **Solvabiliteitsgrens:** Instellingen met een solvabiliteit boven een gestelde grens ontvangen een lagere bekostiging.

- **Verschillende bekostigingsvarianten:** Introductie van verschillende bekostigingsvarianten voor verschillende type instellingen om mechanismes in te kunnen richten op de betreffende context (e.g. een vaste voet in krimpgebieden en niet in de randstad).
- **Regionaal aanbod:** Opleidingen die aan meerdere instellingen in de regio worden aangeboden worden minder zwaar gewogen om onderlinge afstemming te bevorderen.
- **Bevolkingsdichtheid:** Een studentonafhankelijke dunbevolkingsdichtheidstoelag.

- **Kleine-scholentoeslag:** Kleinere instellingen ontvangen aanvullende bekostiging.
- **Eigen factor per regio:** Elke regio wordt door OCW een factor gegeven, die wordt meegewogen. Deze regio factor kan worden bepaald op basis van verschillende factoren zoals de welvaart, de ontwikkeling van het aantal studenten en aan het aantal instellingen in de regio.

3.6 Elementen vaste voet

Mogelijkheden vaste voet

- **Vaste voet o.b.v. de huidige bekostiging:** Een vaste voet waarbij de huidige verdeling van middelen als basis genomen wordt.
- **Vaste voet o.b.v. minimale capaciteit:** Een vaste voet op basis van de minimaal gewenste capaciteit per regio.
- **Vaste voet o.b.v. gewenste capaciteit:** Een vaste voet op basis van de gewenste capaciteit per regio, met beperkte ruimte voor aanvullende vragen.
- **Vaste voet o.b.v. huidige capaciteit:** Een vaste voet op basis van de theoretische huidige capaciteit van de instelling.

- **Vaste voet o.b.v. gerealiseerde vaste lasten:** Een vaste voet op basis van een deel van de gerealiseerde vaste lasten van een instelling zoals huisvesting, personeel en ICT infrastructuur.
- **Vaste voet voor onderzoek en innovatie:** Een vaste voet op basis van gewenste capaciteit voor onderzoek en innovatie.
- **Vaste voet o.b.v. studentenaantallen in het verleden:** Een vaste bijdrage, gebaseerd op het voortschrijdend gemiddelde van het aantal studenten in voorgaande jaren.

- **Vaste voet per hoofdvestiging:** Een vaste bijdrage per hoofdvestiging van een instelling. Voor nevenvestigingen wordt een toeslag gegeven.
- **Vaste voet o.b.v. kenmerken instellingen:** Een vaste bijdrage per instelling, waarbij er onderscheid wordt gemaakt voor de kenmerken van een instellingen zoals het aantal studenten en het type instelling (e.g. ROC/beroepscollege).

3.7 Elementen gerichte geldstromen

Mogelijkheden gerichte geldstromen

4

Overzicht
bekostigingsvarianten

4.1 Inventarisatie bekostigingsvarianten (1/3)

Omschrijving bekostigingsvarianten

Met behulp van de elementen uit hoofdstuk 3 kunnen veel verschillende bekostigingsvarianten worden gedefinieerd. Conform de onderzoeksopdracht hebben wij 10 mogelijke bekostigingsvarianten gedefinieerd. In dit hoofdstuk geven wij een beknopte omschrijving van deze varianten, bieden we een overzicht van de elementen die per variant worden toegepast en tonen we de resultaten van de toetsing aan de ontwerpeisen en inhoudelijke doelen. In hoofdstuk 5 worden de varianten verder toegelicht en wordt de toetsing onderbouwd.

Variant 0: Huidige bekostiging

De huidige bekostiging bestaat uit een variabele bekostiging op basis van het aantal studenten en het aantal diploma's. Daarnaast kent de huidige bekostiging gerichte geldstromen in de vorm van de kwaliteitsgelden en subsidies.

Bouwblokken: Input, output, gerichte geldstromen

Variant 1: Toegankelijkheid en arbeidsmarkt

In deze bekostigingsvariant wordt een deel van de lumpsumbekostiging omgezet in een vaste voet en worden een arbeidsmarktfactor en een solvabiliteitsgrens toegevoegd aan de variabele bekostiging. Daarnaast worden de kwaliteitsgelden en subsidies vervangen voor een samenwerkingsbudget.

Bouwblokken: Input, output, context, vaste voet, gerichte geldstromen

Beoogde doelen: Toegankelijkheid, doelmatigheid, samenwerking, aansluiting arbeidsmarkt

Variant 2: Bestedingsvrijheid

In deze bekostigingsvariant worden de kwaliteitsgelden en subsidies toegevoegd aan de budgetten uit de lumpsumbekostiging gekoppeld aan beleidsdoelstellingen en wordt een deel van de lumpsumbekostiging omgezet in een vaste voet.

Bouwblokken: Input, output, context, vaste voet

Beoogde doelen: Toegankelijkheid, doelmatigheid, aansluiting arbeidsmarkt

Variant 3: Tranchebekostiging

Introductie van een weging van het aantal studenten o.b.v. tranches in studentenaantallen: De eerste 4.000 studenten wegen het zwaarst, de volgende 4.000 studenten wegen iets minder zwaar, alle studenten die hierop volgen wegen het minst zwaar.

Bouwblokken: Input, output, gerichte geldstromen

Beoogde doelen: Toegankelijkheid, doelmatigheid

4.1 Inventarisatie bekostigingsvarianten (2/3)

Variant 4: Arbeidsmarktfocus

In deze bekostigingsvariant wordt een arbeidsmarktfactor toegevoegd aan de inputbekostiging en wordt de outputbekostiging vervangen voor een outcomebekostiging op basis van de aansluiting op de arbeidsmarkt.

Bouwblokken: Input, outcome, gerichte geldstromen

Beoogde doelen: Aansluiting arbeidsmarkt

Variant 5: Kostenstructuur

In de huidige bekostiging wordt er gebruik gemaakt van prijsfactoren om verschillen in kosten van studies te reflecteren in de bekostiging. In deze bekostigingsvariant worden deze prijsfactoren vervangen door een kostenstructuur waarbij de studentstaf-ratio ('SSR') mee wordt gewogen in de variabele bekostiging (hogere bekostiging voor kleinere klassen). Daarnaast worden de vaste kosten met een vaste voet bekostigd.

Bouwblokken: Input, activiteiten, vaste voet, gerichte geldstromen

Beoogde doelen: Toegankelijkheid

Variant 6: Missiebekostiging

In deze bekostigingsvariant wordt een deel van de lumpsumbekostiging, de kwaliteitsgelden en subsidies omgezet in een vorm van missiebekostiging. De missiebekostiging wordt gebruikt voor de realisatie van doelstellingen van mbo-instellingen in overeenstemming met OCW. Afspraken omtrent de missiebekostiging kunnen hierbij voor langere tijd worden vastgelegd.

Bouwblokken: Input, output, gerichte geldstromen

Beoogde doelen: Toegankelijkheid, samenwerking, behoefte groepen studenten

Variant 7: Stimulering BBL

In deze bekostigingsvariant worden de geldstromen en verdelingsgronden gelijk gehouden ten opzichte van de huidige bekostiging, met als verschil dat de leerwegfactor verhoogt wordt om BBL-trajecten te stimuleren. Daarnaast wordt een vaste bekostiging per hoofdvesting en een toelage per nevenvestiging geïntroduceerd.

Bouwblokken: Input, output, vaste voet, gerichte geldstromen

Beoogde doelen: Toegankelijkheid, aansluiting arbeidsmarkt

4.1 Inventarisatie bekostigingsvarianten (3/3)

Variant 8: Capaciteitsbekostiging

In deze bekostigingsvariant wordt de inputbekostiging, op basis van het aantal studenten, vervangen voor een contextbekostiging op basis van het aantal gewenste studenten. Hierbij worden verschillen tussen studenten met betrekking tot de type opleiding, het niveau en de prijsfactor op gelijke wijze gewogen als in de huidige bekostiging.

Bouwblokken: Output, context, gerichte geldstromen

Beoogde doelen: Toegankelijkheid, aansluiting arbeidsmarkt

Variant 9: Bekostiging per regio

In deze bekostigingsvariant wordt een deel van de bekostiging niet aan mbo-instellingen maar aan een regio met mogelijk meerdere instellingen toegewezen. Hierbij verkennen we twee variaties: 9a. Lumpsumbekostiging per regio en 9b. Gerichte geldstromen per regio. Indien een regio meerdere mbo-instellingen bevat, dienen de instellingen gezamenlijke afspraken te maken over de onderlinge verdeling van de middelen.

Bouwblokken: Input, output, gerichte geldstromen

Beoogde doelen: Toegankelijkheid, doelmatigheid, samenwerking

Variant 10: Contextbekostiging

In deze bekostigingsvariant worden twee contextfactoren toegevoegd aan de huidige bekostiging: de welvaart en de bevolkingsdichtheid van de regio. Op basis van de bevolkingsdichtheid in de regio wordt een minimale capaciteit per instelling vastgesteld. In de bekostiging wordt de minimale capaciteit in de berekening gewogen in plaats van het aantal studenten, wanneer de minimale capaciteit het aantal studenten overstijgt. Op deze wijze wordt de impact van dalende studentaantallen in krimpgebieden beperkt.

Bouwblokken: Input, output, context, gerichte geldstromen

Beoogde doelen: Toegankelijkheid, doelmatigheid, behoefte groepen studenten

4.2 Overzicht getoetste varianten: elementen

	0. Huidige bekostiging	1. Toegankelijk- heid en arbeidsmarkt	2. Bestedings- vrijheid	3. Tranche- bekostiging	4. Arbeids- marktfocus	5. Kosten- structuur	6. Missie- bekostiging	7. Simulering BBL	8. Capaciteits- bekostiging	9. Bekostiging per regio	10. Context- bekostiging
Variabel: input	Studenten Leerwegfactor Prijsfactor Correctiefactor Onderwijsniveau	Studenten Leerwegfactor Prijsfactor Correctiefactor Onderwijsniveau Arbeidsmarkt- factor	Studenten Leerwegfactor Prijsfactor Correctiefactor Onderwijsniveau	Studenten Leerwegfactor Prijsfactor Correctiefactor Onderwijsniveau Weging tranches	Studenten Leerwegfactor Prijsfactor Correctiefactor Onderwijsniveau Arbeidsmarkt- factor	Studenten Leerwegfactor Correctiefactor	Studenten Leerwegfactor Prijsfactor Correctiefactor Onderwijsniveau	Studenten Leerwegfactor BBL-stimulering Prijsfactor Correctiefactor Onderwijsniveau		Studenten Leerwegfactor Prijsfactor Correctiefactor Onderwijsniveau	Studenten Leerwegfactor Prijsfactor Correctiefactor
Variabel: activiteiten						FTE docerend personeel SSR-factor					
Variabel: output	Diploma's Diplomawaarde Correctie voor stapelen	Diploma's Diplomawaarde Correctie voor stapelen	Diploma's Diplomawaarde Correctie voor stapelen	Diploma's Diplomawaarde Correctie voor stapelen			Diploma's Diplomawaarde Correctie voor stapelen	Diploma's Diplomawaarde Correctie voor stapelen	Diploma's Diplomawaarde Correctie voor stapelen	Diploma's Diplomawaarde Correctie voor stapelen	Diploma's Diplomawaarde Correctie voor stapelen
Variabel: outcome					Aansluiting arbeidsmarkt						
Variabel: context		Solvabiliteits- grens	Beleids- doelstellingen						Gewenste capaciteit studenten Leerwegfactor Prijsfactor Onderwijsniveau		Welvaart regio Bevolkings- dichtheid
Vaste voet		Vaste voet o.b.v. de huidige bekostiging	Vaste voet o.b.v. de huidige bekostiging			Vaste voet o.b.v. vaste lasten		Vaste voet per hoofdvestiging			
Gerichte geldstromen	Kwaliteitsgelden Subsidies	Samenwerkings- budget		Kwaliteitsgelden Subsidies	Kwaliteitsgelden Subsidies	Kwaliteitsgelden Subsidies	Missie- bekostiging	Kwaliteitsgelden Subsidies	Kwaliteitsgelden Subsidies	Kwaliteitsgelden Subsidies	Kwaliteitsgelden Subsidies

4.3 Overzicht getoetste varianten: ontwerpisen

	Ontwerpeisen	0. Huidige bekostiging	1. Toegan- kelijkheid en arbeids- markt	2. Bested- ingsvrijheid	3. Tranche- bekostiging	4. Arbeids- marktfocus	5. Kosten- structuur	6. Missie- bekostiging	7. Simuler- ing BBL	8. Capaci- teits bekostiging	9. Bekosti- ging per regio A B	10. Context- bekostiging
De nieuwe systematiek is eenvoudig en voorspelbaar voor instellingen.	Het model is voorspelbaar.	●	◐	◐	●	◐	●	◐	●	●	◐ ●	◐
	Het model heeft een bepaalde mate van continuïteit.	◐	●	●	◐	◐	●	◐	◐	●	◐ ◐	●
	Het model is niet onnodig complex.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	● ●	◐
De nieuwe bekostigingssystematiek blijft primair een lumpsummodel.	Het model is primair een lumpsummodel.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	● ●	●
	Het model bevat gerichte bekostigingsstromen.	●	●	◐	●	●	●	●	●	●	● ●	●
De nieuwe systematiek is uitvoerbaar.	Het model bevat objectief vast te stellen factoren.	●	●	◐	●	●	●	●	●	●	● ●	●
	Het model kent beperkte administratieve lasten.	◐	●	◐	◐	◐	●	◐	◐	◐	◐ ◐	◐

4.4 Overzicht getoetste varianten: Inhoudelijke doelen (1/2)

	Inhoudelijke doelen	0. Huidige bekostiging	1. Toegan- kelijkheid en arbeids- markt	2. Bested- ingsvrijheid	3. Tranche- bekostiging	4. Arbeids- marktfocus	5. Kosten- structuur	6. Missie- bekostiging ¹	7. Simuler- ing BBL	8. Capaci- teits bekostiging	9. Bekosti- ging per regio A B	10. Context- bekostiging
Toegankelijkheid	Verkleint het model de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen?											
	Stelt het model het mbo in staat een minimaal aanbod in alle regio's te bieden?											
	Ontmoedigt het model onderlinge concurrentie ten opzichte van het huidige model?											
Samenwerking	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen aan?											
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs aan?											
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen aan?											
	Moedigt het model samenwerking in het (regionale) ecosysteem aan?											

1) Aanname bij de beoordeling van deze variant is dat de missiebekostiging wordt ingezet om de inhoudelijke doelen te bereiken. Als de missiebekostiging op andere doelen gericht is, zal de scoring lager zijn.

4.5 Overzicht getoetste varianten: Inhoudelijke doelen (2/2)

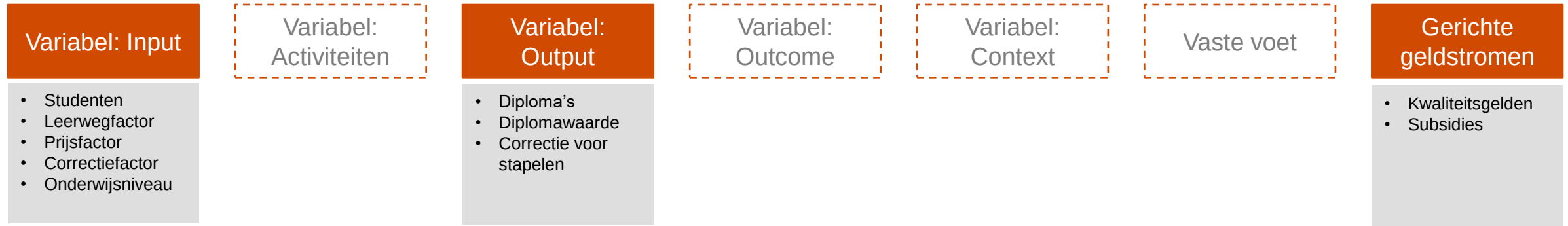
	Inhoudelijke doelen	0. Huidige bekostiging	1. Toegankelijkheid en arbeidsmarkt	2. Bestedingsvrijheid	3. Tranche-bekostiging	4. Arbeidsmarktfocus	5. Kostenstructuur	6. Missie-bekostiging ¹	7. Simulering BBL	8. Capaciteits bekostiging	9. Bekostiging per regio A B	10. Context-bekostiging	
Doelmatigheid	Moedigt het model mbo-instellingen aan om hun wettelijke taken kosteneffectief uit te voeren?												
	Kent het model zowel een output als een input gerelateerd deel?												
	Moedigt het model de monitoring van doelmatigheid aan?												
Behoeften groepen studenten	Bevat het model differentiatie van verschillende leerniveaus, kosten van opleidingen, leerwegen en additionele begeleiding?												
	Staat het model flexibilisering niet in de weg?												
Aansluiting arbeidsmarkt	Moedigt het model een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod aan?												
	Moedigt het model mbo-instellingen aan om studenten een duurzaam perspectief op bestaanszekerheid te bieden?												

1) Aannee bij de beoordeling van deze variant is dat de missiebekostiging wordt ingezet om de inhoudelijke doelen te bereiken. Als de missiebekostiging op andere doelen gericht is, zal de scoring lager zijn.

5

Toetsing
bekostigingsvarianten

5.0 Huidige bekostiging

Omschrijving bekostigingsvariant

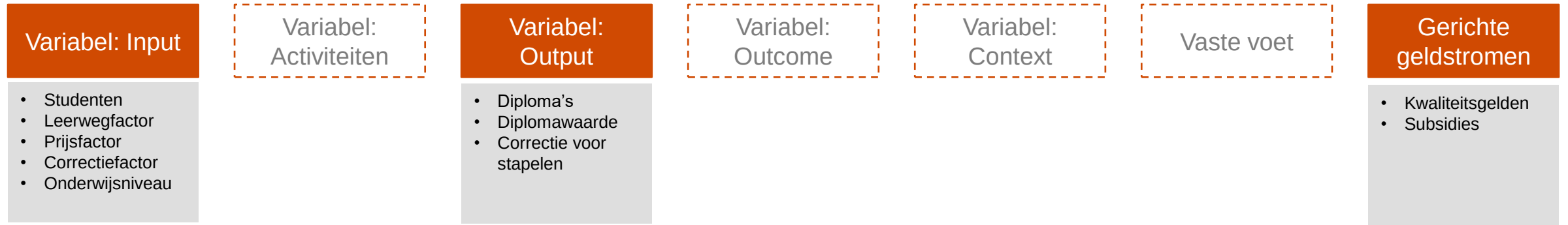
De huidige bekostigingssystematiek bestaat uit een lumpsum bekostiging op basis van een variabele bekostiging aangevuld met gerichte geldstromen. De variabele bekostiging bestaat uit budgetten voor niveau 1 opleidingen, niveau 2 opleidingen, niveau 3 en 4 opleidingen, passend onderwijs en wachtgeld. Het budget voor niveau 1 opleidingen wordt verdeeld op basis van het aantal studenten en de budgetten voor niveau 2 en niveau 3 en 4 worden verdeeld op basis van het aantal studenten en diploma's.

De studenten worden twee jaar voor de bekostiging geteld (T-2) met hierbij een weging van BOL- en BBL-studenten, een prijsfactor om te differentiëren tussen opleidingen, een correctiefactor om te corrigeren fluctuaties in studentaantallen gedurende een collegejaar en verschillende budgetten voor verschillende opleidingsniveaus.

De diploma's (met uitzondering van entreeopleidingen) worden gewogen in de variabele bekostiging en worden twee jaar voor de bekostiging geteld (T-2) en gewogen met een diplomawaarde. Deze diplomawaarde wordt gecorrigeerd voor eerder behaalde diploma's van studenten om stapelen te voorkomen.

De variabele bekostiging bevat daarnaast een budget voor passend onderwijs, bedoeld voor aanvullende ondersteuning van studenten die dit nodig hebben, en wachtgeld, bedoeld voor de kosten van werkloosheidsuitkeringen en suppleties inzake arbeidsongeschiktheid. Het budget voor passend onderwijs wordt verdeeld op basis van de verdeling van de budgetten voor niveau 1, niveau 2 en niveau 3 en 4 opleidingen. Het wachtgeldbudget wordt ook verdeeld op basis van deze verdeling, aangevuld met de verdeling van de rijksbijdrage voor de vavo.

5.0 Huidige bekostiging: Technische uitwerking

$$Huidige\ bekostiging = Bekostiging_{n1} + Bekostiging_{n2} + Bekostiging_{n3\&4} + Bekostiging_{passend\ onderwijs} + Bekostiging_{wachtgeld} + Kwaliteitsgelden + Subsidies$$

$$Bekostiging_{n1} = \frac{Studentwaarde_{n1,instelling}}{Studentwaarde_{n1,totaal}} \times Budget_{n1}$$

$$Studentwaarde_{n1} = \sum Studenten_{n1} \times Leerwegfactor_{n1} \times CF$$

$$Bekostiging_{n2} = \frac{Studentwaarde_{n2,instelling} + Diplomawaarde_{n2,instelling}}{Studentwaarde_{n2,totaal} + Diplomawaarde_{n2,totaal}} \times Budget_{n2}$$

$$Studentwaarde_{n2,3,4} = 80\% \times \sum Studenten_{n2,3,4} \times Leerwegfactor_{n2,3,4} \times Prijsfactor \times CF$$

$$Bekostiging_{n3\&4} = \frac{Studentwaarde_{n3\&4,instelling} + Diplomawaarde_{n3\&4,instelling}}{Studentwaarde_{n3\&4,totaal} + Diplomawaarde_{n3\&4,totaal}} \times Budget_{n3\&4}$$

$$CF = \frac{\sum (Studenten_{10kt} \times Leerwegfactor) + \sum (Studenten_{1feb} \times Leerwegfactor)}{2 \times \sum (Studenten_{10kt} \times Leerwegfactor)}$$

$$Bekostiging_{passend\ onderwijs} = Aandeel\ bekostiging_{n1,2,3\&4} \times Budget_{passend\ onderwijs}$$

$$Diplomawaarde = 20\% \times \sum Diploma's \times (Diplomawaarde - Stapelcorrectie)$$

$$Bekostiging_{wachtgeld} = Aandeel\ bekostiging_{mbo\ \&\ vavo} \times Budget_{wachtgeld}$$

5.0 Huidige bekostiging: Ontwerpeisen

	Ontwerpeisen	Onderbouwing
De nieuwe systematiek is eenvoudig en voorspelbaar voor instellingen	Het model is voorspelbaar	- Alle factoren uit de variabele bekostiging (i.e. het aantal studenten en diploma's) worden twee jaar van tevoren gemeten. De variabele bekostiging is daarmee twee jaar van tevoren te voorspellen. - De variabele bekostiging wordt aangevuld met kwaliteitsgelden en subsidies. Voor de kwaliteitsgelden wordt een vijfjaarlijkse kwaliteitsagenda ingediend en de instellingen weten voor vijf jaar welke kwaliteitsgelden zij ontvangen. De subsidies zijn afhankelijk van subsidieaanvragen die relatief kort van tevoren worden ingediend. De subsidies zijn daarmee niet ver van tevoren bekend, maar wel afhankelijk van het actief aanvragen door instellingen.
	Het model heeft een bepaalde mate van continuïteit	De huidige bekostiging is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal studenten en diploma's. De volatiliteit van het aantal studenten wordt beperkt doordat de meeste studenten meerdere jaren studeren. De impact van een wijziging in de instroom van een is hierdoor lager. De impact van het aantal diploma's op de continuïteit is beperkt omdat diploma's minder zwaar worden gewogen dan het aantal studenten.
	Het model is niet onnodig complex	Alle elementen uit het bekostigingsmodel hebben een directe functie en alle factoren in het model worden direct toegepast.
De nieuwe bekostigingssystematiek blijft primair een lumpsummodel	Het model is primair een lumpsummodel	Het model bestaat hoofdzakelijk uit lumpsumbekostiging.
	Het model bevat gerichte bekostigingsstromen	Het huidige model bevat gerichte bekostigingsstromen op basis van de kwaliteitsgelden en de subsidies.
De nieuwe systematiek is uitvoerbaar	Het model bevat objectief vast te stellen factoren	Alle factoren uit de bekostiging (i.e. het aantal studenten en diploma's) zijn objectief vast te stellen en worden gerapporteerd aan DUO.
	Het model kent beperkte administratieve lasten	- Het model bevat enkel factoren waar instellingen buiten de bekostiging al over rapporteren. - Het aanvragen van de gerichte geldstromen vraagt enige administratieve lasten.

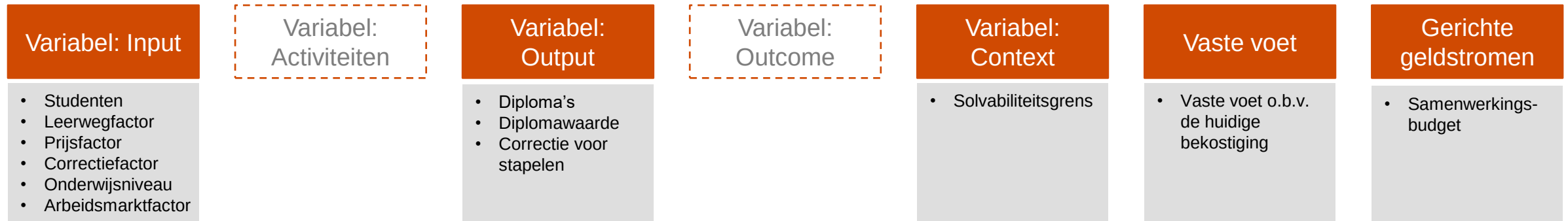
5.0 Huidige bekostiging: Inhoudelijke doelen (1/2)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Toegankelijkheid	Verkleint het model de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen?	- De huidige bekostiging bestaat hoofdzakelijk uit een variabele bekostiging die direct en indirect (via het aantal diploma's) afhankelijk is van het aantal studenten. - Wanneer een instelling één student minder heeft, resulteert dit in een daling in de bekostiging van gemiddeld¹ ~€13.900 per BOL-student en ~€6.600 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€5.000 (BBL-student, niveau 2, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€19.100 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8). De financiële gevolgen van dalende studentenaantallen zijn hierdoor relatief groot.
	Stelt het model het mbo in staat een minimaal aanbod in alle regio's te bieden?	Kleinere mbo-instellingen en mbo-instellingen die een sterke daling van studenten ervaren staan hierdoor onder grotere financiële druk om met kleinere opleidingen te stoppen wanneer deze vanwege de omvang niet kosteneffectief uitgevoerd kunnen worden, ook wanneer deze opleidingen onderdeel zijn van een gewenst minimaal aanbod in een regio.
	Ontmoedigt het model onderlinge concurrentie ten opzichte van het huidige model?	De huidige bekostiging is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal studenten en zorgt bij het aantrekken van één extra student voor een stijging in de bekostiging van gemiddeld¹ ~€13.900 per BOL-student en ~€6.600 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€5.000 (BBL-student, niveau 2, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€19.100 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8). De financiële baten van extra studenten zijn hierdoor relatief groot en stimuleren concurrentie tussen instellingen.
Samenwerking	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen niet aan.
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs niet aan.
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen niet aan.
	Moedigt het model samenwerking in het (regionale) ecosysteem aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking in het (regionale) ecosysteem niet aan.

5.0 Huidige bekostiging: Inhoudelijke doelen (2/2)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Doelmatigheid	Moedigt het model mbo-instellingen aan om hun wettelijke taken kosteneffectief uit te voeren?	- De bekostiging bestaat hoofdzakelijk uit een variabele bekostiging op basis van het aantal studenten en diploma's. - Mbo-instellingen met lage studentenaantallen hebben vanwege hun schaal te maken met relatief hoge vaste lasten. De variabele bekostiging moedigt deze instellingen hierdoor aan om de wettelijke taken kosteneffectief uit te voeren. - Mbo-instellingen met hoge studentaantallen hebben vanwege hun schaal te maken met relatief lage vaste lasten. De variabele bekostiging moedigt deze instellingen hierdoor niet aan om de wettelijke taken kosteneffectief uit te voeren. - De bekostiging op basis van het aantal behaalde diploma's moedigt het sturen op het succesvol voltooien van opleidingen aan wat bijdraagt aan de kosteneffectiviteit. - Het corrigeren voor stapelen in de diplomawaarde ontmoedigt het te laag inschalen van studenten waardoor de wettelijke taken kosteneffectiever uitgevoerd worden.
	Kent het model zowel een output als een input gerelateerd deel?	Het model kent zowel een output (diploma's) als input (studenten) gerelateerd deel.
	Moedigt het model de monitoring van doelmatigheid aan?	- Het model bevat enkel factoren waar instellingen buiten de bekostiging al over rapporteren. - Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moet de instelling een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op de kwaliteit van het onderwijs.
Behoeften groepen studenten	Bevat het model differentiatie van verschillende leerniveaus, kosten van opleidingen, leerwegen en additionele begeleiding?	- Het model differentieert voor leerniveau door middel van verschillen geldstromen en diplomawaarde, voor de kosten van opleidingen door middel van de prijsfactor en voor leerwegen door middel van de leerwegfactor. - Differentiatie voor additionele begeleiding wordt aangebracht via de relatief hoge bekostiging van niveau 1 en niveau 2 studenten. Ook het budget voor passend onderwijs wordt hierdoor in grotere maten aan instellingen toegekend met meer niveau 1 en niveau 2 studenten.
	Staat het model flexibilisering niet in de weg?	Het model staat flexibilisering niet in de weg, maar moedigt flexibilisering niet aan.
Aansluiting arbeidsmarkt	Moedigt het model een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod aan?	- Het bekostigingsmodel moedigt een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod niet actief aan. - De relatief grote concurrentie als gevolg van het model kan een positief effect hebben op de aansluiting van de arbeidsmarkt, omdat aankomend studenten een opleiding met een hoge baankans aantrekkelijker kunnen vinden, maar kan ook een negatief effect hebben, wanneer minder arbeidsmarktrelevante opleidingen populair zijn onder studenten. - Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moeten instellingen een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.
	Moedigt het model mbo-instellingen aan om studenten een duurzaam perspectief op bestaanszekerheid te bieden?	- Het model stuurt via de outputbekostiging aan op de afronding van opleidingen en bekostigt opleidingen die resulteren in een startkwalificatie (niveau 1 en 2) relatief hoog via separate budgetten. Het bekostigingsmodel moedigt het aanbieden van een duurzaam perspectief in de vorm van een diploma daarmee aan. Het model stimuleert inhoudelijke sturing op een duurzaam perspectief echter niet aan. - Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moeten instellingen een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.

5.1 Toegankelijkheid en arbeidsmarkt: Toelichting

Omschrijving bekostigingsvariant

In deze bekostigingsvariant wordt een deel van de lumpsumbekostiging omgezet in een vaste voet en worden een arbeidsmarktfactor en een solvabiliteitsgrens toegevoegd aan de variabele bekostiging. Daarnaast worden de kwaliteitsgelden en subsidies vervangen voor een samenwerkingsbudget.

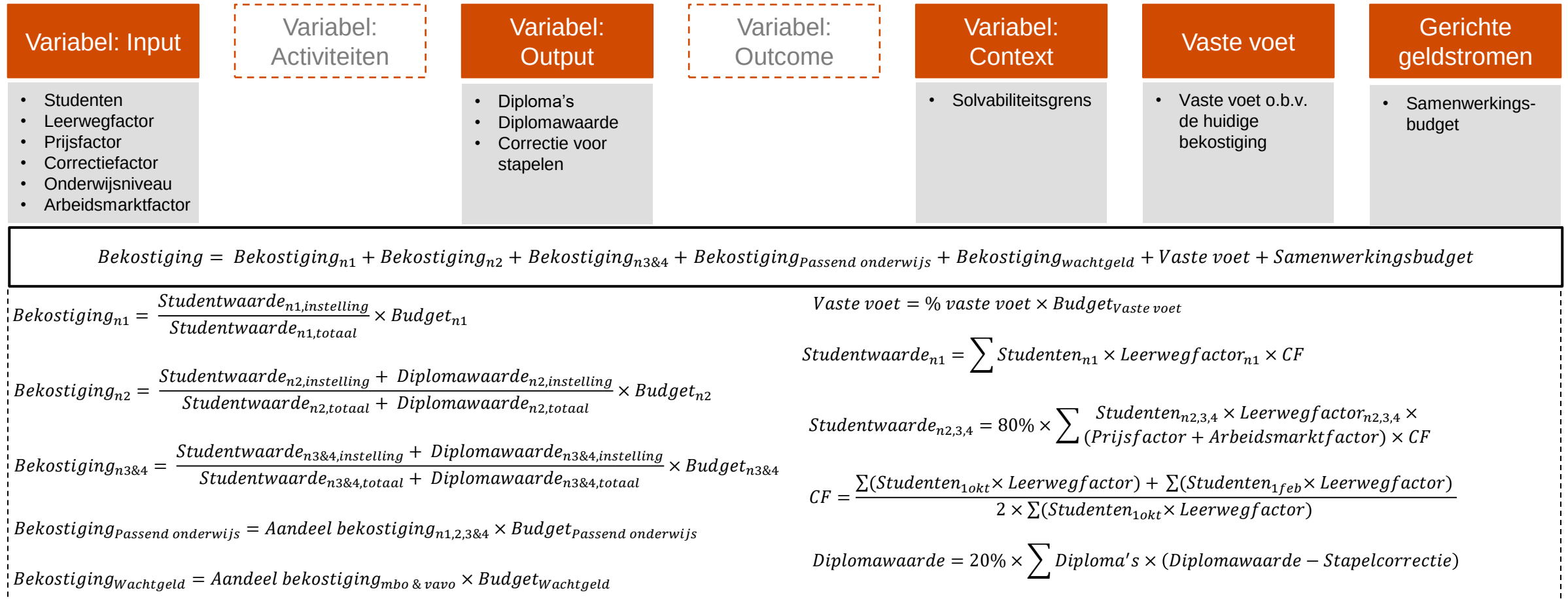
De vaste voet wordt verdeeld over de mbo-instellingen op basis van de huidige verhouding in de bekostiging. Bij gelijkblijvende studentenaantallen wijzigt de lumpsumbekostiging daarmee niet voor instellingen, bij een daling van het aantal studenten is de bekostiging per student hoger en bij een stijging van het aantal studenten is de bekostiging per student lager. Wanneer de vaste lasten van instellingen significant wijzigen, dient deze verdeling herijkt te worden. Ter illustratie hanteren we in de analyse een vaste voet van 30% van de huidige variabele bekostiging.

De variabele bekostiging wordt verrijkt met een arbeidsmarktfactor en een solvabiliteitsgrens. De arbeidsmarktfactor werkt als een verhoging van de prijsfactor voor vakgebieden met extra arbeidsmarkt en/of maatschappelijke relevantie. Deze vakgebieden worden twee jaar van tevoren (T-2) door OCW vastgesteld. Ter illustratie hanteren we in de analyse een arbeidsmarktfactor van 0,2 en nemen we aan dat dit op 20% van de studenten van toepassing is.

De solvabiliteitsgrens werkt als een mogelijke beperking op de ontvangen rijksbijdrage. Wanneer een mbo-instellingen over méér vermogen beschikt dan toegestaan door deze grens, wordt het verschil in mindering gebracht op de rijksbijdrage. Het ingehouden bedrag wordt gebruikt om het budget van de kwaliteitsgelden, tijdelijk, te verhogen. De solvabiliteit van mbo-instellingen wordt hiertoe twee jaar van tevoren gemeten (T-2). De solvabiliteitsgrens wordt vastgesteld door OCW.

Het samenwerkingsbudget vormt een separate gerichte geldstroom waar mbo-instellingen op projectbasis aanspraak op kunnen maken om de samenwerking tussen mbo-instellingen en/of met het vo en ho te bevorderen.

5.1 Toegankelijkheid en arbeidsmarkt: Technische uitwerking

5.1 Toegankelijkheid en arbeidsmarkt: Ontwerpeisen

	Ontwerpeisen	Onderbouwing
De nieuwe systematiek is eenvoudig en voorspelbaar voor instellingen	Het model is voorspelbaar	- Alle factoren uit de variabele bekostiging (i.e. het aantal studenten, diploma's, solvabiliteit) worden twee jaar van tevoren gemeten. De variabele bekostiging is daarmee twee jaar van tevoren te voorspellen. - De vakgebieden waarop de arbeidsmarktfactor wordt toegepast, wordt twee jaar van tevoren vastgesteld. - De introductie van een vaste voet zorgt voor meer zekerheid en een hogere voorspelbaarheid van de bekostiging. - De variabele bekostiging wordt aangevuld met het samenwerkingsbudget. Het samenwerkingsbudget wordt op projectbasis beschikbaar gesteld aan mbo-instellingen. Deze toekenningen zijn afhankelijk van aanvragen die ook relatief kort van tevoren kunnen worden aangevraagd. Financiering uit het samenwerkingsbudget is daarmee niet ver van tevoren bekend, maar wel afhankelijk van het actief aanvragen door instellingen.
	Het model heeft een bepaalde mate van continuïteit	- De variabele bekostiging is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal studenten en diploma's. De volatiliteit van deze factoren is beperkt, omdat fluctuaties in de instroom van studenten ten dele worden gecompenseerd doordat de meeste studenten meerdere jaren studeren en diploma's minder zwaar worden gewogen dan het aantal studenten. - De introductie van een vaste voet verhoogt daarnaast de continuïteit omdat de bekostiging minder afhankelijk wordt van variabele factoren.
	Het model is niet onnodig complex	Alle elementen uit het bekostigingsmodel hebben een directe functie en alle factoren in het model worden direct toegepast.
De nieuwe bekostigingssystematiek blijft primair een lumpsummodel	Het model is primair een lumpsummodel	Het model bestaat hoofdzakelijk uit lumpsumbekostiging.
	Het model bevat gerichte bekostigingsstromen	Het huidige model bevat gerichte bekostigingsstromen op basis van de kwaliteitsgelden en de subsidies.
De nieuwe systematiek is uitvoerbaar	Het model bevat objectief vast te stellen factoren	- Alle factoren uit de bekostiging (i.e. het aantal studenten, diploma's en de solvabiliteit) zijn objectief vast te stellen en worden gerapporteerd aan DUO. - De vakgebieden voor de arbeidsmarktfactor en de solvabiliteitsgrens worden vastgesteld door OCW en zijn daarmee objectief meetbaar.
	Het model kent beperkte administratieve lasten	- Het model bevat enkel factoren waar instellingen buiten de bekostiging al over rapporteren. - Het aanvragen van de gerichte geldstromen vraagt enige administratieve lasten.

5.1 Toegankelijkheid en arbeidsmarkt: Inhoudelijke doelen (1/3)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Toegankelijkheid	Verkleint het model de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen?	- De introductie van de vaste voet verlaagt de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen ten opzichte van de huidige bekostiging. - Wanneer een instelling één student minder heeft, resulteert dit in een daling van gemiddeld¹ ~€10.000 per BOL-student en ~€4.700 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€3.400 (BBL-student, niveau 2, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€14.200 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8 met arbeidsmarktfactor). Dit is een lager dan in de huidige bekostiging.
	Stelt het model het mbo in staat een minimaal aanbod in alle regio's te bieden?	- De introductie van de vaste voet verlaagt de financiële gevolgen van dalende studentaantallen ten opzicht van de huidige bekostiging. Wanneer een instelling één student minder heeft, resulteert dit in een daling in de bekostiging van gemiddeld¹ ~€10.000 per BOL-student en ~€4.700 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€3.400 (BBL-student, niveau 2, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€14.200 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8 met arbeidsmarktfactor). Dit is een lager dan in de huidige bekostiging. - Kleinere mbo-instellingen en mbo-instellingen die een sterke daling van studenten ervaren hierdoor een minder grotere financiële druk om met kleinere opleidingen te stoppen dan in de huidige bekostiging.
	Ontmoedigt het model onderlinge concurrentie ten opzichte van het huidige model?	De introductie van de vaste voet verlaagt de financiële gevolgen van groeiende studentaantallen ten opzicht van de huidige bekostiging. Wanneer een instelling één student extra heeft resulteert dit in een verhoging in de van gemiddeld¹ ~€10.000 per BOL-student en ~€4.700 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€3.400 (BBL-student, niveau 2, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€14.200 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8 met arbeidsmarktfactor). De financiële baten van extra studenten zijn hierdoor minder groot dan in de huidige bekostiging en moedigen concurrentie tussen instellingen in mindere mate aan.
Samenwerking	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen aan?	De introductie van het samenwerkingsbudget moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen aan door incidentele (financiële) drempels weg te nemen die in de huidige bekostiging worden ervaren. De financiering op projectbasis biedt daarbij de mogelijkheid om de middelen in te zetten voor de specifieke behoeften van de betrokken instellingen. Het samenwerkingsbudget biedt echter geen directe oplossing voor structurele (financiële) drempels.
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs aan?	De introductie van het samenwerkingsbudget moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs aan door incidentele (financiële) drempels weg te nemen die in de huidige bekostiging worden ervaren. De financiering op projectbasis biedt daarbij de mogelijkheid om de middelen in te zetten voor de specifieke behoeften van de betrokken instellingen. Het samenwerkingsbudget biedt echter geen directe oplossing voor structurele (financiële) drempels.

5.1 Toegankelijkheid en arbeidsmarkt: Inhoudelijke doelen (2/3)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Samenwerking	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen aan?	De introductie van het samenwerkingsbudget moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen aan door incidentele (financiële) drempels weg te nemen die in de huidige bekostiging worden ervaren. De financiering op projectbasis biedt daarbij de mogelijkheid om de middelen in te zetten voor de specifieke behoeften van de betrokken instellingen. Het samenwerkingsbudget biedt echter geen directe oplossing voor structurele (financiële) drempels.
	Moedigt het model samenwerking in het (regionale) ecosysteem aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking in het (regionale) ecosysteem niet aan. Het samenwerkingsbudget is in deze bekostigingsvariant gericht op de samenwerking tussen mbo-instellingen, het vo en het hbo.
Doelmatigheid	Moedigt het model mbo-instellingen aan om hun wettelijke taken kosteneffectief uit te voeren?	- De introductie van de vaste voet zorgt voor een toename in de bekostiging per student bij krimpende mbo-instellingen, waardoor deze instellingen minder worden aangemoedigd om hun taken kosteneffectief uit te voeren ten opzichte van de huidige bekostiging. De vaste voet zorgt voor een daling in de bekostiging per student bij groeiende mbo-instellingen, waardoor deze instellingen meer worden aangemoedigd om hun taken kosteneffectief uit te voeren ten opzichte van de huidige bekostiging. - De introductie van de arbeidsmarktfactor zorgt voor een relatief hoge bekostiging van aangewezen opleidingen en een relatief lage bekostiging voor niet aangewezen vakgebieden. Mbo-instellingen met veel studenten in aangewezen opleidingen ontvangen meer bekostiging en worden minder aangemoedigd om hun taken kosteneffectief uit te voeren. Mbo-instellingen met weinig studenten in aangewezen opleidingen ontvangen minder bekostiging en worden daarmee aangemoedigd om hun taken kosteneffectief uit te voeren. Mbo-instellingen met een mix van deze groepen studenten kunnen deze effecten via kruissubsidiering beperken. - De introductie van de solvabiliteitsgrens moedigt mbo-instellingen aan om het beschikbare vermogen te investeren in de uitvoeringen van de wettelijke taken. Deze investeringen kunnen bijdragen aan de kosteneffectiviteit van de taakuitvoering. Op sectorniveau zorgt de solvabiliteitsgrens ervoor dat de rijksbijdrage effectiever wordt ingezet. - De bekostiging op basis van het aantal behaalde diploma's moedigt het sturen op het succesvol voltooien van opleidingen aan, wat bijdraagt aan de kosteneffectiviteit. - Het corrigeren voor stapelen in de diplomawaarde ontmoedigt het te laag inschalen van studenten, waardoor de wettelijke taken kosteneffectiever uitgevoerd worden.
	Kent het model zowel een output als een input gerelateerd deel?	Het model kent zowel een output (diploma's) als input (studenten) gerelateerd deel.
	Moedigt het model de monitoring van doelmatigheid aan?	Het model bevat enkel factoren waar instellingen buiten de bekostiging al over rapporteren.

5.1 Toegankelijkheid en arbeidsmarkt: Inhoudelijke doelen (3/3)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing	
Behoeften groepen studenten	Bevat het model differentiatie van verschillende leerniveaus, kosten van opleidingen, leerwegen en additionele begeleiding?		 - Het model differentieert voor leerniveau door middel van verschillen geldstromen en diplomawaarde, voor de kosten van opleidingen door middel van de prijsfactor en voor leerwegen door middel van de leerwegfactor. - Differentiatie voor additionele begeleiding wordt aangebracht via de relatief hoge bekostiging van niveau 1 en niveau 2 studenten. Ook het budget voor passend onderwijs wordt hierdoor in grotere maten aan instellingen toegekend met meer niveau 1 en niveau 2 studenten.
	Staat het model flexibilisering niet in de weg?		 Het model staat flexibilisering niet in de weg, maar moedigt flexibilisering niet aan.
Aansluiting arbeidsmarkt	Moedigt het model een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod aan?		 De introductie van de arbeidsmarktfactor moedigt mbo-instellingen aan om een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod aan te bieden. Een extra student binnen een aangewezen vakgebied resulteert in ~€400 (BBL niveau 3 of 4) tot ~€1.350 (BOL niveau 2) meer bekostiging dan een extra student in een ander vakgebied.
	Moedigt het model mbo-instellingen aan om studenten een duurzaam perspectief op bestaanszekerheid te bieden?		 - Het model stuurt via de outputbekostiging aan op de afronding van opleidingen en bekostigt opleidingen die resulteren in een startkwalificatie (niveau 1 en 2) relatief hoog via separate budgetten. Het bekostigingsmodel moedigt het aanbieden van een duurzaam perspectief in de vorm van een diploma daarmee aan. - De introductie van de arbeidsmarktfactor moedigt mbo-instellingen aan om opleidingen aan te bieden met een duurzaam perspectief op bestaanszekerheid.

5.2 Bestedingsvrijheid: Toelichting

Omschrijving bekostigingsvariant

In deze bekostigingsvariant worden de kwaliteitsgelden en subsidies toegevoegd aan de budgetten uit de lumpsumbekostiging gekoppeld aan beleidsdoelstellingen en wordt een deel van de lumpsumbekostiging omgezet in een vaste voet.

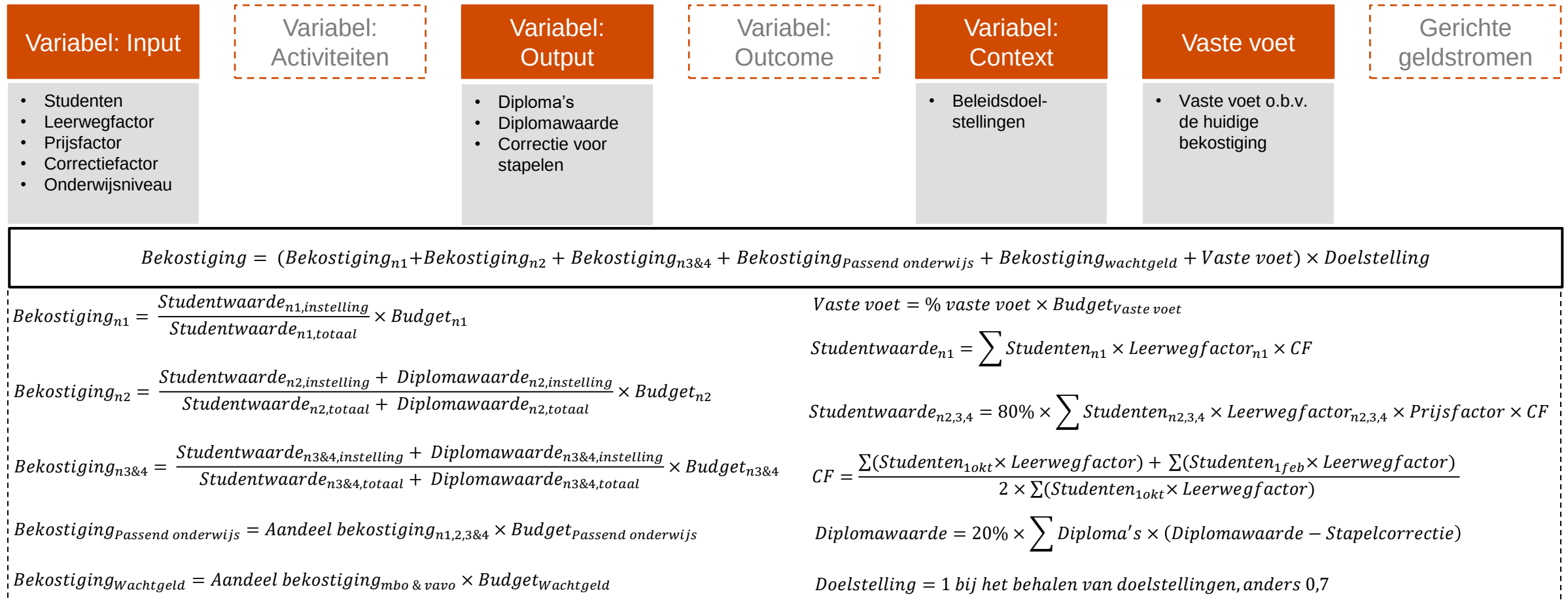
De vaste voet wordt verdeeld over de mbo-instellingen op basis van de huidige verhouding in de bekostiging. Bij gelijkblijvende studentenaantallen wijzigt de lumpsumbekostiging daarmee niet voor instellingen, bij een daling van het aantal studenten is de bekostiging per student hoger en bij een stijging van het aantal studenten is de bekostiging per student lager. Wanneer de vaste lasten van instellingen significant wijzigen dient deze verdeling herijkt te worden. Ter illustratie hanteren we in de analyse een vaste voet van 30% van de huidige variabele bekostiging.

De lumpsumbekostiging wordt in omvang verhoogd met de budgetten van de kwaliteitsafspraken en de subsidies uit de huidige bekostiging. De bestedingsvrijheid van mbo-instellingen wordt op deze manier vergroot. Aan de lumpsumbekostiging worden daarnaast ook beleidsdoelstellingen toegevoegd. Mbo-instellingen dienen te rapporteren over deze doelstellingen.

Wanneer mbo-instellingen deze doelstellingen niet halen wordt een deel van de lumpsumbekostiging voorwaardelijk aan extra financiële verantwoording gericht op het toewerken naar deze doelstellingen.

De beleidsdoelstellingen worden door OCW vastgesteld en kunnen op verschillende aspecten van het onderwijs betrekking hebben, zoals een maximum aandeel vroegtijdig schoolverlaters of een minimum aandeel studenten dat na afronding van hun studie binnen 6 maanden een baan heeft. Om de continuïteit te borgen, dienen de beleidsdoelstellingen minimaal twee jaar van tevoren te zijn vastgesteld.

5.2 Bestedingsvrijheid: Technische uitwerking

5.2 Bestedingsvrijheid: Ontwerpeisen

	Ontwerpeisen	Onderbouwing
De nieuwe systematiek is eenvoudig en voorspelbaar voor instellingen	Het model is voorspelbaar	- Alle factoren uit de variabele bekostiging (i.e. het aantal studenten en diploma's) worden twee jaar van tevoren gemeten. De variabele bekostiging is daarmee twee jaar van tevoren te voorspellen. - De beleidsdoelstellingen worden maximaal twee jaar van tevoren vastgesteld, maar de op de langere termijn zijn deze doelen niet vastgesteld. - De introductie van een vaste voet zorgt voor meer zekerheid en een hogere voorspelbaarheid van de bekostiging.
	Het model heeft een bepaalde mate van continuïteit	- De bekostiging is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal studenten en diploma's. De volatiliteit van het aantal studenten wordt beperkt doordat de meeste studenten meerdere jaren studeren. De impact van een wijziging in de instroom van een is hierdoor lager. De impact van het aantal diploma's op de continuïteit is beperkt omdat diploma's minder zwaar worden gewogen dan het aantal studenten. - De introductie van een vaste voet verhoogt daarnaast de continuïteit omdat de bekostiging minder afhankelijk wordt van variabele factoren.
	Het model is niet onnodig complex	Alle elementen uit het bekostigingsmodel hebben een directe functie en alle factoren in het model worden direct toegepast.
De nieuwe bekostigingssystematiek blijft primair een lumpsummodel	Het model is primair een lumpsummodel	Het model bestaat volledig uit een lumpsumbekostiging, waarvan een deel voorwaardelijk is gemaakt aan het behalen van doelstellingen.
	Het model bevat gerichte bekostigingsstromen	Het huidige model bevat geen gerichte bekostigingsstromen, maar biedt wel meer ruimte om te sturen binnen de lumpsum.
De nieuwe systematiek is uitvoerbaar	Het model bevat objectief vast te stellen factoren	- Alle factoren uit de bekostiging (i.e. het aantal studenten en diploma's) zijn objectief vast te stellen en worden gerapporteerd aan DUO. - De mate waarin het behalen van de beleidsdoelstellingen objectief vast te stellen zijn, is afhankelijk van de gekozen beleidsdoelstellingen.
	Het model kent beperkte administratieve lasten	- Het model vraagt mogelijk om aanvullende rapportage afhankelijk van de gekozen doelstellingen door OCW. - Het afschaffen van de gerichte geldstromen zorgt voor minder administratieve lasten. - Wanneer mbo-instellingen de doelstellingen niet halen wordt additionele financiële verantwoording gevraagd.

5.2 Bestedingsvrijheid: Inhoudelijke doelen (1/2)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Toegankelijkheid	Verkleint het model de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen?	- De introductie van de vaste voet verlaagt de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen ten opzichte van de huidige bekostiging.. - Wanneer een instelling één student minder heeft, resulteert dit in een daling van gemiddeld¹ ~€12.800 per BOL-student en ~€6.900 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€4.200 (BBL-student, niveau 3 of 4, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€18.700 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8). Dit is een lager dan in de huidige bekostiging.
	Stelt het model het mbo in staat een minimaal aanbod in alle regio's te bieden?	- De introductie van de vaste voet verlaagt de financiële gevolgen van dalende studentaantallen ten opzicht van de huidige bekostiging. Wanneer een instelling één student minder heeft resulteert dit in een daling in de bekostiging van gemiddeld¹ ~€12.800 per BOL-student en ~€6.900 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€4.200 (BBL-student, niveau 3 of 4, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€18.700 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8). Dit is een lager dan in de huidige bekostiging. - Kleinere mbo-instellingen en mbo-instellingen die een sterke daling van studenten ervaren hierdoor een minder grotere financiële druk om met kleinere opleidingen te stoppen dan in de huidige bekostiging.
	Ontmoedigt het model onderlinge concurrentie ten opzichte van het huidige model?	De introductie van de vaste voet verlaagt de financiële gevolgen van groeiende studentaantallen ten opzicht van de huidige bekostiging. Wanneer een instelling één student extra heeft resulteert dit in een verhoging in de bekostiging van gemiddeld¹ ~€12.800 per BOL-student en ~€6.900 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€4.200 (BBL-student, niveau 3 of 4, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€18.700 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8). De financiële baten van extra studenten zijn hierdoor minder groot dan in de huidige bekostiging en moedigt concurrentie tussen instellingen in mindere mate aan.
Samenwerking	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen niet aan.
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs niet aan.
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen niet aan.
	Moedigt het model samenwerking in het (regionale) ecosysteem aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking in het (regionale) ecosysteem niet aan.

5.2 Bestedingsvrijheid: Inhoudelijke doelen (2/2)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Doelmatigheid	Moedigt het model mbo-instellingen aan om hun wettelijke taken kosteneffectief uit te voeren?	- De introductie van de vaste voet zorgt voor een toename in de bekostiging per student bij krimpende mbo-instellingen, waardoor deze instellingen minder worden aangemoedigd om hun taken kosteneffectief uit te voeren ten opzichte van de huidige bekostiging. De vaste voet zorgt voor een daling in de bekostiging per student bij groeiende mbo-instellingen, waardoor deze instellingen meer worden aangemoedigd om hun taken kosteneffectief uit te voeren ten opzichte van de huidige bekostiging. - De bekostiging op basis van het aantal behaalde diploma's moedigt het sturen op het succesvol voltooien van opleidingen aan wat bijdraagt aan de kosteneffectiviteit. - Het corrigeren voor stapelen in de diplomawaarde ontmoedigt het te laag inschalen van studenten waardoor de wettelijke taken kosteneffectiever uitgevoerd worden.
	Kent het model zowel een output als een input gerelateerd deel?	Het model kent zowel een output (diploma's) als input (studenten) gerelateerd deel.
	Moedigt het model de monitoring van doelmatigheid aan?	Het model vereist van mbo-instellingen over beleidsdoelstellingen te rapporteren en, bij het niet behalen van doelstellingen, additionele financiële verantwoording af te leggen.
Behoeften groepen studenten	Bevat het model differentiatie van verschillende leerniveaus, kosten van opleidingen, leerwegen en additionele begeleiding?	- Het model differentieert voor leerniveau door middel van verschillen geldstromen en diplomawaarde, voor de kosten van opleidingen door middel van de prijsfactor en voor leerwegen door middel van de leerwegfactor. - Differentiatie voor additionele begeleiding wordt aangebracht via de relatief hoge bekostiging van niveau 1 en niveau 2 studenten. Ook het budget voor passend onderwijs wordt hierdoor in grotere maten aan instellingen toegekend met meer niveau 1 en niveau 2 studenten.
	Staat het model flexibilisering niet in de weg?	Het model staat flexibilisering niet in de weg, maar moedigt flexibilisering niet aan.
Aansluiting arbeidsmarkt	Moedigt het model een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod aan?	- Het bekostigingsmodel moedigt een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod niet actief aan. - Het model biedt de mogelijkheid om via de beleidsdoelstellingen te sturen op de aansluiting op de arbeidsmarkt.
	Moedigt het model mbo-instellingen aan om studenten een duurzaam perspectief op bestaanszekerheid te bieden?	- Het model stuurt via de outputbekostiging aan op de afronding van opleidingen en bekostigt opleidingen die resulteren in een startkwalificatie (niveau 1 en 2) relatief hoog via separate budgetten. Het bekostigingsmodel moedigt het aanbieden van een duurzaam perspectief in de vorm van een diploma daarmee aan. - Het model biedt de mogelijkheid om via de beleidsdoelstellingen te sturen op een duurzaam perspectief op bestaanszekerheid.

5.3 Tranchebekostiging: Toelichting

Omschrijving bekostigingsvariant

In deze bekostigingsvariant worden de studentenaantallen van mbo-instellingen gewogen op basis van de totale omvang aan de hand van tranches. Ter illustratie hanteren wij in de analyse tranches van 4.000 studenten. Dat wil zeggen dat de eerste 4.000 studenten het zwaarst wegen in de variabele bekostiging, de volgende 4.000 studenten wegen iets minder zwaar en alle studenten die hierop volgen wegen het minst zwaar. Op deze manier wegen het aantal studenten aan kleinere mbo-instellingen per student zwaarder dan aan grotere mbo-instellingen.

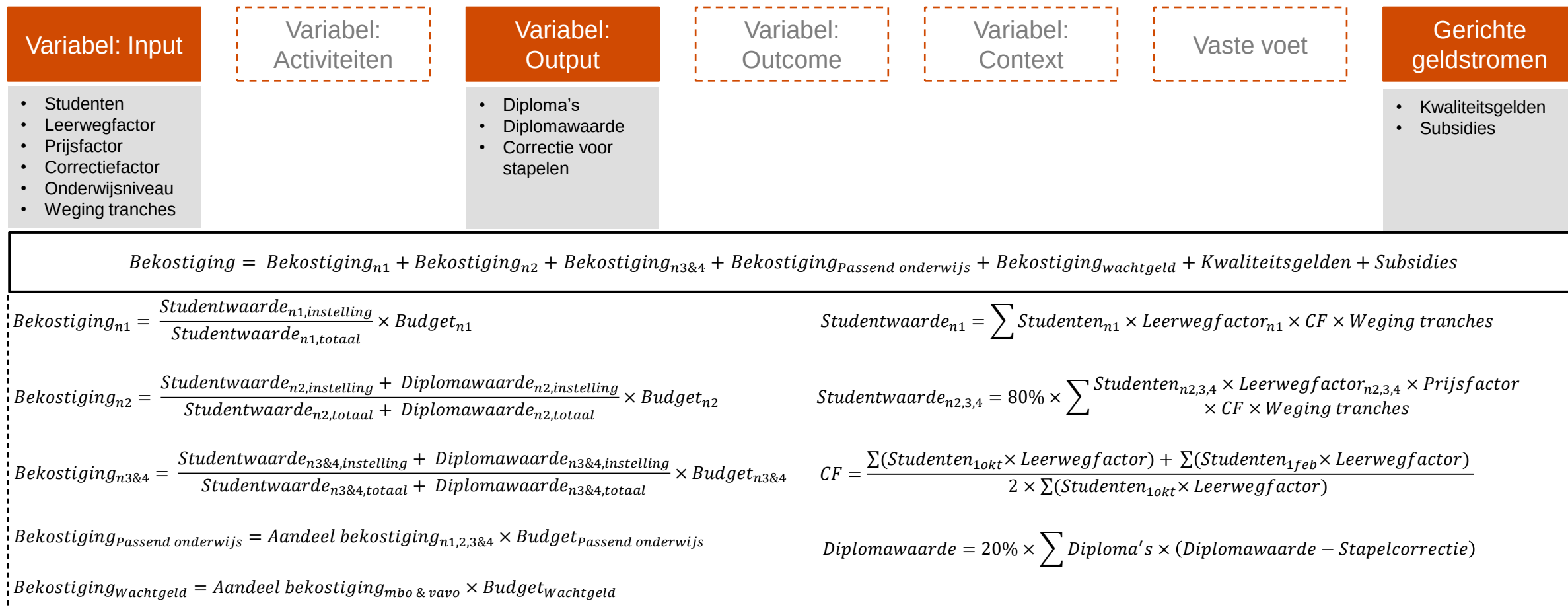
De weging van de tranches resulteert in een factor waarmee het aantal studenten vermenigvuldigd wordt. Ter illustratie hanteren wij in de analyse de volgende tranches en weging:

Tranches	Weging
1 – 4.000 studenten	2
4.001 – 8.000 studenten	1
> 8.000 studenten	0,5

De weging van de tranches wordt per mbo-instelling berekend. Zo krijgt een mbo-instelling met 2.000 studenten als weging een 2 en krijgt een mbo-instelling met 4.500 studenten een 1,9 $((4.000*2 + 500*1)/4.500)$.

Bij het bepalen van de weging wordt uitgegaan van het aantal studenten twee jaar van tevoren (T-2). Hierbij wordt gebruik gemaakt van het gewogen aantal studenten, waarbij BBL-studenten voor een factor 0,5 meetellen.

5.3 Tranchebekostiging: Technische uitwerking

5.3 Tranchebekostiging: Ontwerpeisen

	Ontwerpeisen	Onderbouwing
De nieuwe systematiek is eenvoudig en voorspelbaar voor instellingen	Het model is voorspelbaar	- Alle factoren uit de variabele bekostiging (i.e. het aantal studenten en diploma's) worden twee jaar van tevoren gemeten. De variabele bekostiging is daarmee twee jaar van tevoren te voorspellen. - De variabele bekostiging wordt aangevuld met kwaliteitsgelden en subsidies. Voor de kwaliteitsgelden wordt een vijfjaarlijkse kwaliteitsagenda ingediend en de instellingen weten voor vijf jaar welke kwaliteitsgelden zij ontvangen. De subsidies zijn afhankelijk van subsidieaanvragen die relatief kort van tevoren worden aangevraagd. De subsidies zijn daarmee niet ver van tevoren bekend, maar wel afhankelijk van het actief aanvragen door instellingen.
	Het model heeft een bepaalde mate van continuïteit	De bekostiging is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal studenten en diploma's. De volatiliteit van het aantal studenten wordt beperkt doordat de meeste studenten meerdere jaren studeren. De impact van een wijziging in de instroom van een is hierdoor lager. De impact van het aantal diploma's op de continuïteit is beperkt omdat diploma's minder zwaar worden gewogen dan het aantal studenten.
	Het model is niet onnodig complex	Alle elementen uit het bekostigingsmodel hebben een directe functie en alle factoren in het model worden direct toegepast.
De nieuwe bekostigingssystematiek blijft primair een lumpsummodel	Het model is primair een lumpsummodel	Het model bestaat hoofdzakelijk uit lumpsumbekostiging.
	Het model bevat gerichte bekostigingsstromen	Het huidige model bevat gerichte bekostigingsstromen op basis van de kwaliteitsgelden en de subsidies.
De nieuwe systematiek is uitvoerbaar	Het model bevat objectief vast te stellen factoren	Alle factoren uit de bekostiging (i.e. het aantal studenten en diploma's) zijn objectief vast te stellen en worden gerapporteerd aan DUO.
	Het model kent beperkte administratieve lasten	- Het model bevat enkel factoren waar instellingen buiten de bekostiging al over rapporteren. - Het aanvragen van de gerichte geldstromen vraagt enige administratieve lasten.

5.3 Tranchebekostiging: Inhoudelijke doelen (1/3)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Toegankelijkheid	Verkleint het model de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen?	- De introductie van de weging van tranches verlaagt de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen ten opzichte van de huidige bekostiging. - Wanneer een kleine mbo-instelling één student minder heeft resulteert dit in een daling in de bekostiging van gemiddeld¹ ~€19.300 per BOL-student en ~€8.500 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€6.100 (BBL-student, niveau 3 of 4, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€27.000 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8). Hoewel de financiële impact van enkele student hiermee hoger is, is de totale bekostiging per student bij kleine mbo-instellingen hoger, waardoor de financiële gevolgen beperkt blijven.
	Stelt het model het mbo in staat een minimaal aanbod in alle regio's te bieden?	De bekostiging per student aan kleine mbo-instellingen neemt vanwege de weging van tranches toe naar gemiddeld¹ ~€19.300 per BOL-student en ~€8.500 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€6.100 (BBL-student, niveau 3 of 4, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€27.000 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8). Kleine mbo-instellingen ervaren hierdoor een minder grotere financiële druk om met kleinere opleidingen te stoppen dan in de huidige bekostiging.
	Ontmoedigt het model onderlinge concurrentie ten opzichte van het huidige model?	- De introductie van de weging van tranches ontmoedigt concurrentie voor mbo-instellingen met een studentenaantal boven de zwaarst gewogen tranche. De baten van een extra student dalen in tranche 3 naar gemiddeld¹ ~€5.700 per BOL-student en ~€3.000 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€2.200 (BBL-student, niveau 2, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€7.300 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8). - Mbo-instellingen met een studentaantal binnen de zwaarst gewogen tranche worden enerzijds financieel aangemoedigd om meer te concurreren, maar ervaren anderzijds minder noodzaak hiertoe vanwege het verkleinen van de financiële gevolgen van dalende studentaantallen.
Samenwerking	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen niet aan.
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs niet aan.
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen niet aan.
	Moedigt het model samenwerking in het (regionale) ecosysteem aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking in het (regionale) ecosysteem niet aan.

5.3 Tranchebekostiging: Inhoudelijke doelen (2/3)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Doelmatigheid	Moedigt het model mbo-instellingen aan om hun wettelijke taken kosteneffectief uit te voeren?	- De bekostiging bestaat hoofdzakelijk uit een variabele bekostiging op basis van het aantal studenten en diploma's. - Mbo-instellingen met lage studentenaantallen hebben vanwege hun schaal te maken met relatief hoge vaste lasten. Het wegen van studenten in tranches sluit hierop aan door deze studenten meer te bekostigen. De huidige financiële aanmoediging voor kosteneffectiviteit voor kleine mbo-instellingen neemt hiermee af. - Mbo-instellen met hoge studentaantallen hebben vanwege hun schaal te maken met relatief lage vaste lasten. Het wegen van studenten in tranches sluit hierop aan door deze studenten minder te bekostigen. De variabele bekostiging moedigt deze instellingen hierdoor in grotere mate aan om de wettelijke taken kosteneffectief uit te voeren. - De bekostiging op basis van het aantal behaalde diploma's moedigt het sturen op het succesvol voltooien van opleidingen aan wat bijdraagt aan de kosteneffectiviteit. - Het corrigeren voor stapelen in de diplomawaarde ontmoedigt het te laag inschalen van studenten waardoor de wettelijke taken kosteneffectiever uitgevoerd worden.
	Kent het model zowel een output als een input gerelateerd deel?	Het model kent zowel een output (diploma's) als input (studenten) gerelateerd deel.
	Moedigt het model de monitoring van doelmatigheid aan?	- Het model bevat enkel factoren waar instellingen buiten de bekostiging al over rapporteren. - Om de kwaliteit te verbeteren moet de instelling een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op de kwaliteit van het onderwijs.
Behoeften groepen studenten	Bevat het model differentiatie van verschillende leerniveaus, kosten van opleidingen, leerwegen en additionele begeleiding?	- Het model differentieert voor leerniveau door middel van verschillen geldstromen en diplomawaarde, voor de kosten van opleidingen door middel van de prijsfactor en voor leerwegen door middel van de leerwegfactor. - Differentiatie voor additionele begeleiding wordt aangebracht via de relatief hoge bekostiging van niveau 1 en niveau 2 studenten. Ook het budget voor passend onderwijs wordt hierdoor in grotere mate aan instellingen toegekend met meer niveau 1 en niveau 2 studenten.
	Staat het model flexibilisering niet in de weg?	Het model staat flexibilisering niet in de weg, maar moedigt flexibilisering niet aan.

5.3 Tranchebekostiging: Inhoudelijke doelen (3/3)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Aansluiting arbeidsmarkt	Moedigt het model een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod aan?	• Het bekostigingsmodel moedigt een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod niet actief aan. • Het ontmoedigen van concurrentie bij mbo-instellingen met een studentaantal boven de zwaarst gewogen tranche, verlaagt het mogelijk positieve effect van deze concurrentie op de aansluiting op de arbeidsmarkt, waarbij aankomend studenten een opleiding met een hoge baankans aantrekkelijker kunnen vinden, maar ook het mogelijk negatieve effect, wanneer minder arbeidsmarktrelevante opleidingen populair zijn onder studenten. • Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moeten instellingen een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.
	Moedigt het model mbo-instellingen aan om studenten een duurzaam perspectief op bestaanszekerheid te bieden?	• Het model stuurt via de outputbekostiging aan op de afronding van opleidingen en bekostigt opleidingen die resulteren in een startkwalificatie (niveau 1 en 2) relatief hoog via separate budgetten. Het bekostigingsmodel moedigt het aanbieden van een duurzaam perspectief in de vorm van een diploma daarmee aan. Het model stimuleert inhoudelijke sturing op een duurzaam perspectief echter niet aan. • Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moeten instellingen een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.

5.4 Arbeidsmarktfocus: Toelichting

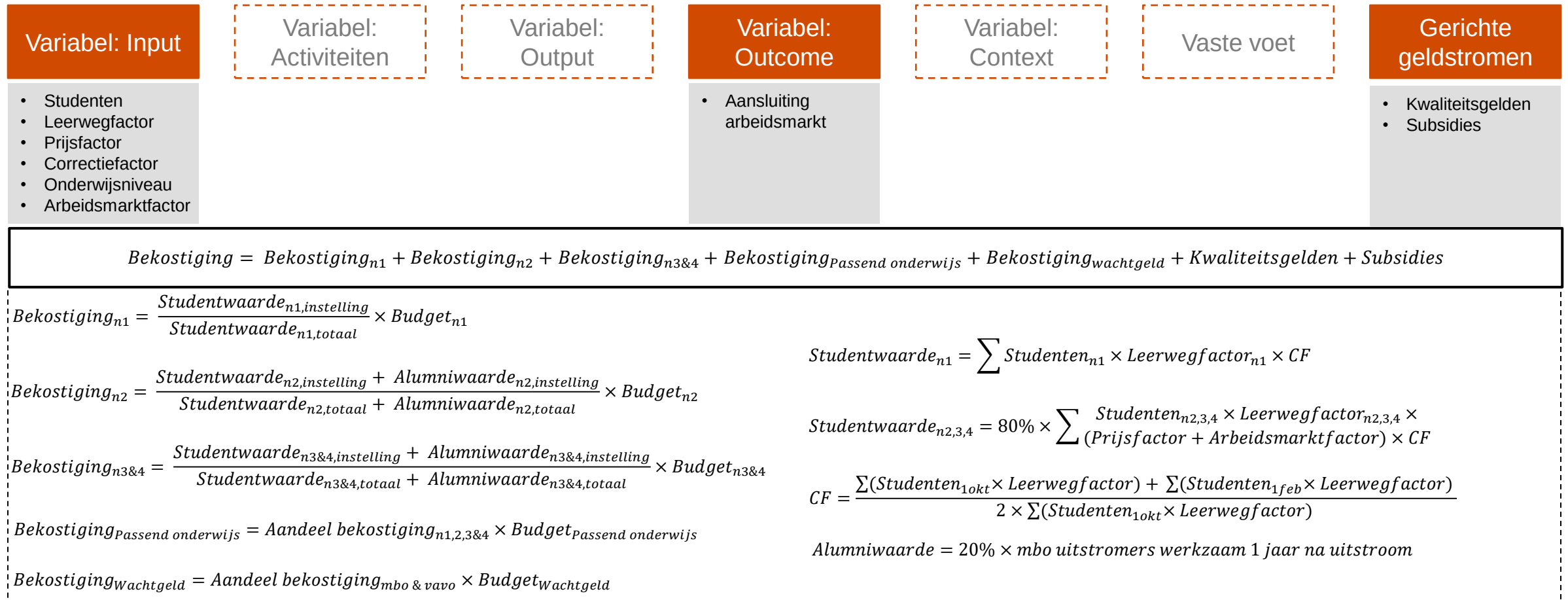
Omschrijving bekostigingsvariant

In deze bekostigingsvariant wordt een arbeidsmarktfactor toegevoegd aan de inputbekostiging en wordt de outputbekostiging vervangen voor een outcomebekostiging op basis van de aansluiting op de arbeidsmarkt.

De variabele bekostiging wordt verrijkt met een arbeidsmarktfactor. De arbeidsmarktfactor werkt als een verhoging van de prijsfactor voor vakgebieden met extra arbeidsmarkt en/of maatschappelijke relevantie. Deze vakgebieden worden twee jaar van tevoren (T-2) door OCW vastgesteld. Ter illustratie hanteren we in de analyse een arbeidsmarktfactor van 0,2 en nemen we aan dat dit op 20% van de studenten van toepassing is.

De outcomebekostiging vervangt de outputbekostiging in deze bekostigingsvariant. Hierbij wordt het aantal gediplomeerde uitstromers werkzaam één jaar na uitstroom gewogen. Dit aantal wordt twee jaar voor de bekostiging gemeten (T-2). Net als bij de outputbekostiging in de huidige bekostiging wordt de bekostiging van entreestudenten volledig op basis van het aantal studenten bepaald.

5.4 Arbeidsmarktfocus: Technische uitwerking

5.4 Arbeidsmarktfocus: Ontwerpeisen

	Ontwerpeisen	Onderbouwing
De nieuwe systematiek is eenvoudig en voorspelbaar voor instellingen	Het model is voorspelbaar	- Alle factoren uit de variabele bekostiging (i.e. het aantal studenten, diploma's, werkzame uitstromers) worden twee jaar van tevoren gemeten. De variabele bekostiging is daarmee twee jaar van tevoren te voorspellen. - De vakgebieden waarop de arbeidsmarktfactor wordt toegepast wordt twee jaar van tevoren vastgesteld. - De variabele bekostiging wordt aangevuld met kwaliteitsgelden en subsidies. Voor de kwaliteitsgelden wordt een vijfjaarlijkse kwaliteitsagenda ingediend en de instellingen weten voor vijf jaar welke kwaliteitsgelden zij ontvangen. De subsidies zijn afhankelijk van subsidieaanvragen die relatief kort van tevoren worden aangevraagd. De subsidies zijn daarmee niet ver van tevoren bekend, maar wel afhankelijk van het actief aanvragen door instellingen.
	Het model heeft een bepaalde mate van continuïteit	De variabele bekostiging is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal studenten en werkzame uitstromers. De volatiliteit van deze factoren is beperkt, omdat fluctuaties in de instroom van studenten ten dele worden gecompenseerd doordat de meeste studenten meerdere jaren studeren en werkzame uitstromers minder zwaar worden gewogen dan het aantal studenten.
	Het model is niet onnodig complex	Alle elementen uit het bekostigingsmodel hebben een directe functie en alle factoren in het model worden direct toegepast.
De nieuwe bekostigingssystematiek blijft primair een lumpsummodel	Het model is primair een lumpsummodel	Het model bestaat hoofdzakelijk uit lumpsumbekostiging.
	Het model bevat gerichte bekostigingsstromen	Het huidige model bevat gerichte bekostigingsstromen op basis van de kwaliteitsgelden en de subsidies.
De nieuwe systematiek is uitvoerbaar	Het model bevat objectief vast te stellen factoren	- Het aantal studenten is objectief vast te stellen en wordt gerapporteerd aan DUO. - De arbeidsmarktkennmerken van mbo-uitstromers wordt door CBS gerapporteerd. - De vakgebieden voor de arbeidsmarktfactor worden vastgesteld door OCW en daarmee objectief meetbaar.
	Het model kent beperkte administratieve lasten	- Het model bevat enkel factoren waar instellingen buiten de bekostiging al over rapporteren. - Het aanvragen van de gerichte geldstromen vraagt enige administratieve lasten.

5.4 Arbeidsmarktfocus: Inhoudelijke doelen (1/3)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Toegankelijkheid	Verkleint het model de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen?	- De introductie van de arbeidsmarktfactor vergroot de spreiding in de marginale baten van verschillende type studenten en verlaagt de financiële gevolgen van dalende studentaantallen niet. - Wanneer een instelling één student minder heeft, resulteert dit in een daling van gemiddeld¹ ~€14.000 per BOL-student en ~€6.200 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€3.600 (BBL-student, niveau 3 en 4, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€21.300 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8 met arbeidsmarktfactor).
	Stelt het model het mbo in staat een minimaal aanbod in alle regio's te bieden?	- De bekostiging is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal studenten en zorgt bij een daling van één student minder voor een daling in de bekostiging van gemiddeld¹ ~€14.000 per BOL-student en ~€6.200 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€3.600 (BBL-student, niveau 3 en 4, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€21.300 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8 met arbeidsmarktfactor). De financiële gevolgen van dalende studentenaantallen zijn hierdoor relatief groot. - Kleinere mbo-instellingen en mbo-instellingen die een sterke daling van studenten ervaren staan hierdoor onder grotere financiële druk om met kleinere opleidingen te stoppen wanneer deze vanwege de omvang niet kosteneffectief uitgevoerd kunnen worden, ook wanneer deze opleidingen onderdeel zijn van een gewenst minimaal aanbod in een regio.
	Ontmoedigt het model onderlinge concurrentie ten opzichte van het huidige model?	De bekostiging is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal studenten en zorgt bij het aantrekken van één extra student voor een stijging in de bekostiging van gemiddeld¹ ~€14.000 per BOL-student en ~€6.200 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€3.600 (BBL-student, niveau 3 en 4, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€21.300 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8 met arbeidsmarktfactor). De financiële baten van extra studenten zijn hierdoor relatief groot en stimuleren concurrentie tussen instellingen.
Samenwerking	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen niet aan.
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs niet aan.
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen niet aan.
	Moedigt het model samenwerking in het (regionale) ecosysteem aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking in het (regionale) ecosysteem aan met betrekking tot aan laten sluiten van het onderwijs bij de behoeften van het ecosysteem, omdat mbo-instellingen er bij zijn gebaat wanneer afgestudeerden een baan weten te vinden.

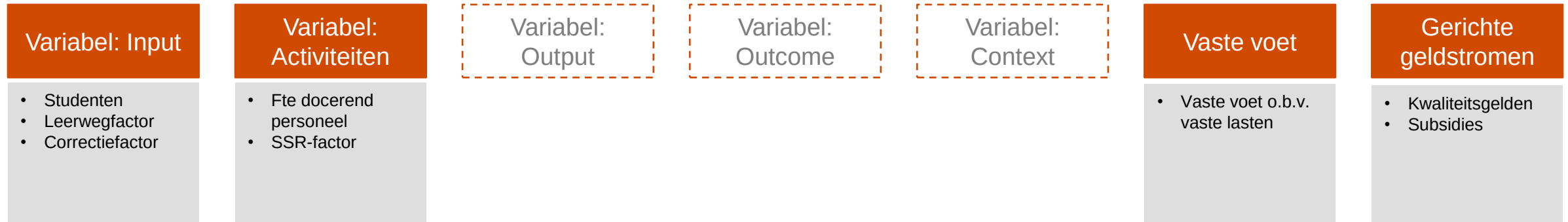
5.4 Arbeidsmarktfocus: Inhoudelijke doelen (2/3)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Doelmatigheid	Moedigt het model mbo-instellingen aan om hun wettelijke taken kosteneffectief uit te voeren?	- De bekostiging bestaat hoofdzakelijk uit een variabele bekostiging op basis van het aantal studenten en diploma's. - Mbo-instellingen met lage studentenaantallen hebben vanwege hun schaal te maken met relatief hoge vaste lasten. De variabele bekostiging moedigt deze instellingen hierdoor aan om de wettelijke taken kosteneffectief uit te voeren. - Mbo-instellingen met hoge studentaantallen hebben vanwege hun schaal te maken met relatief lage vaste lasten. De variabele bekostiging moedigt deze instellingen hierdoor niet aan om de wettelijke taken kosteneffectief uit te voeren. - De introductie van de arbeidsmarktfactor zorgt voor een relatief hoge bekostiging van aangewezen opleidingen en een relatief lage bekostiging voor niet aangewezen vakgebieden. Mbo-instellingen met veel studenten in aangewezen opleidingen ontvangen meer bekostiging en worden minder aangemoedigd om hun taken kosteneffectief uit te voeren. Mbo-instellingen met weinig studenten in aangewezen opleidingen ontvangen minder bekostiging en worden daarmee aangemoedigd om hun taken kosteneffectief uit te voeren. Mbo-instellingen met een mix van deze groepen studneten kunnen deze effecten via kruissubsidiering beperken. - De bekostiging op basis van het aantal werkzame uitstromers moedigt het sturen op studiesnelheid en daarmee kosteneffectiviteit aan, maar vanwege het doorlopend bekostigen van studenten met studieovertraging is het financieel voordelig om hier niet op te sturen. Ten opzichte van de diplomabekostiging in de huidige bekostiging is de bekostiging van deze uitstromers onzekerder voor en instelling.
	Kent het model zowel een output als een input gerelateerd deel?	- Het model kent een input gerelateerd deel. - In plaats van een output gerelateerd deel kent het model een outcome gerelateerd deel. Dit is in lijn met het gestelde doel.
	Moedigt het model de monitoring van doelmatigheid aan?	- Het model bevat enkel factoren waar instellingen buiten de bekostiging al over rapporteren. - Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moet de instelling een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op de kwaliteit van het onderwijs.
Behoeften groepen studenten	Bevat het model differentiatie van verschillende leerniveaus, kosten van opleidingen, leerwegen en additionele begeleiding?	- Het model differentieert voor leerniveau door middel van verschillen geldstromen, voor de kosten van opleidingen door middel van de prijsfactor en voor leerwegen door middel van de leerwegfactor. - Differentiatie voor additionele begeleiding wordt aangebracht via de relatief hoge bekostiging van niveau 1 en niveau 2 studenten. Ook het budget voor passend onderwijs wordt hierdoor in grotere maten aan instellingen toegekend met meer niveau 1 en niveau 2 studenten.
	Staat het model flexibilisering niet in de weg?	Het model staat flexibilisering niet in de weg, maar moedigt flexibilisering niet aan.

5.4 Arbeidsmarktfocus: Inhoudelijke doelen (3/3)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Aansluiting arbeidsmarkt	Moedigt het model een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod aan?	- De introductie van de arbeidsmarktfactor moedigt mbo-instellingen aan om een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod aan te bieden. Een extra student binnen een aangewezen vakgebied resulteert in ~€600 (BBL niveau 3 of 4) tot ~€2.000 (BOL niveau 2) meer bekostiging dan een extra student in een ander vakgebied. - De introductie van outcomebekostiging op basis van het aantal uitstromers moedigt mbo-instellingen aan om arbeidsmarkt relevante opleidingen aan te bieden. Een alumnus met werk een jaar na uitstromer resulteert in ~€1.800 (niveau 3 of 4) of ~€2.400 (niveau 2) meer bekostiging. - Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moeten instellingen een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.
	Moedigt het model mbo-instellingen aan om studenten een duurzaam perspectief op bestaanszekerheid te bieden?	- Het model stuurt via de outcomebekostiging aan op de afronding van opleidingen en bekostigt opleidingen die resulteren in een startkwalificatie (niveau 1 en 2) relatief hoog via separate budgetten. Het bekostigingsmodel moedigt het aanbieden van een duurzaam perspectief in de vorm van een diploma daarmee aan. - De outcomebekostiging wordt gebaseerd op het aantal werkzame alumni 1 jaar na uitstromen. Hiermee worden mbo-instellingen aangemoedigd om opleidingen aan te bieden met een duurzaam perspectief op de arbeidsmarkt. - De introductie van de arbeidsmarktfactor moedigt mbo-instellingen aan om opleidingen aan te bieden met een duurzaam perspectief op bestaanszekerheid. - Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moeten instellingen een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.

5.5 Kostenstructuur: Toelichting

Omschrijving bekostigingsvariant

In de huidige bekostiging wordt er gebruik gemaakt van prijsfactoren om verschillen in kosten van studies te reflecteren in de bekostiging. Deze prijsfactoren zijn niet recent herijkt en zijn lastig objectief vast te stellen. In deze variant worden verschillen in kosten gereflecteerd in de bekostiging door meer aan te sluiten op de kostenstructuur van instellingen: verschillen in kosten tussen opleidingen ontstaan hoofdzakelijk door verschillen in groepsgroottes en de noodzaak voor gespecialiseerde faciliteiten.

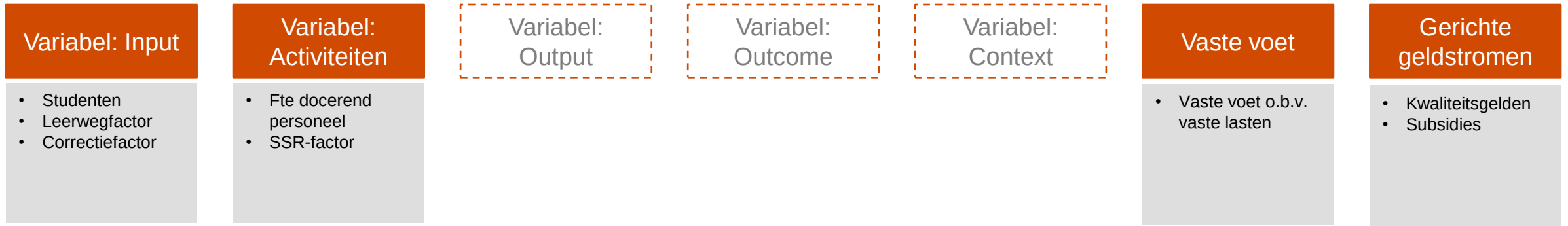
In de voorliggende bekostigingsvariant wordt deze kostenstructuur benaderd door de studentstaf-ratio ('SSR') mee te wegen in de variabele bekostiging (hogere bekostiging voor kleinere klassen) en vaste kosten met een vaste voet te bekostigen.

De vaste voet is gebaseerd op het aandeel vaste lasten per school. Op sectorniveau is dit bij benadering 25% van de kosten.

Een toename van het aantal studenten of het vertrek van een docent kan ervoor zorgen dat de SSR-factor van een instelling wijzigt, waardoor de studenten anders gewogen worden. Om de impact van deze verschuivingen te beperken wordt de SSR-factor bepaald op basis van de laagste studentstaf-ratio in de jaren T-2 en T-3. Dit geeft instellingen de mogelijkheid om een wijziging te voorkomen door meer docenten aan te nemen of om hierop te anticiperen. De studentstaf-ratio van een school bepaalt de SSR-factor, ter vervanging van de prijsfactor. Ter illustratie zijn de volgende factoren gedefinieerd:

studentstaf-ratio	SSR-factor
≤ 12	1,8
$> 12 \text{ \& } \leq 14$	1,6
$> 14 \text{ \& } \leq 16$	1,4
> 16	1

5.5 Kostenstructuur: Technische uitwerking

$$Bekostiging = Variabele bekostiging + Vaste voet + Kwaliteitsgelden + Subsidies$$

$$Variabele bekostiging = \frac{\sum (Studenten_{instelling} \times Leerwegfactor \times CF) \times SSR\ factor_{instelling}}{\sum (Studenten_{totaal} \times Leerwegfactor \times CF) \times SSR\ factor_{totaal}} \times Budget_{variabel}$$

$$CF = \frac{\sum (Studenten_{1okt} \times Leerwegfactor) + \sum (Studenten_{1feb} \times Leerwegfactor)}{2 \times \sum (Studenten_{1okt} \times Leerwegfactor)}$$

$$Vaste\ voet = \% \text{ vaste voet} \times Budget_{Vaste\ voet}$$

5.5 Kostenstructuur: Ontwerpeisen

	Ontwerpeisen	Onderbouwing	
De nieuwe systematiek is eenvoudig en voorspelbaar voor instellingen	Het model is voorspelbaar	 	- Alle factoren uit de variabele bekostiging (i.e. het aantal studenten, SSR) worden twee en drie jaar van tevoren gemeten. De variabele bekostiging is daarmee twee jaar van tevoren te voorspellen. - De introductie van een vaste voet zorgt voor meer zekerheid en een hogere voorspelbaarheid van de bekostiging. - De variabele bekostiging wordt aangevuld met kwaliteitsgelden en subsidies. Voor de kwaliteitsgelden wordt een vijfjaarlijkse kwaliteitsagenda ingediend en de instellingen weten voor vijf jaar welke kwaliteitsgelden zij ontvangen. De subsidies zijn afhankelijk van subsidieaanvragen die relatief kort van tevoren worden aangevraagd. De subsidies zijn daarmee niet ver van tevoren bekend, maar wel afhankelijk van het actief aanvragen door instellingen.
	Het model heeft een bepaalde mate van continuïteit	 	- De variabele bekostiging is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal studenten en de SSR. De volatiliteit van het aantal studenten is beperkt, omdat fluctuaties in de instroom van studenten ten dele worden gecompenseerd doordat de meeste studenten meerdere jaren studeren. - Om onverwachte fluctuaties in de SSR-factor te voorkomen wordt de laagste SSR over twee jaren als referentie gewogen. Dit geeft mbo-instelling de kans om aanvullende docenten te werven. - De introductie van een vaste voet verhoogt daarnaast de continuïteit omdat de bekostiging minder afhankelijk wordt van variabele factoren.
	Het model is niet onnodig complex	 	Alle elementen uit het bekostigingsmodel hebben een directe functie en alle factoren in het model worden direct toegepast.
De nieuwe bekostigingssystematiek blijft primair een lumpsummodel	Het model is primair een lumpsummodel	 	Het model bestaat hoofdzakelijk uit lumpsumbekostiging.
	Het model bevat gerichte bekostigingsstromen	 	Het huidige model bevat gerichte bekostigingsstromen op basis van de kwaliteitsgelden en de subsidies.
De nieuwe systematiek is uitvoerbaar	Het model bevat objectief vast te stellen factoren	 	Alle factoren uit de bekostiging (i.e. het aantal studenten en fte docerend personeel) zijn objectief vast te stellen en worden gerapporteerd aan DUO.
	Het model kent beperkte administratieve lasten	 	- Het model bevat enkel factoren waar instellingen buiten de bekostiging al over rapporteren. - Het aanvragen van de gerichte geldstromen vraagt enige administratieve lasten.

5.5 Kostenstructuur: Inhoudelijke doelen (1/2)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Toegankelijkheid	Verkleint het model de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen?	 - De introductie van de vaste voet verlaagt de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen ten opzichte van de huidige bekostiging. Wanneer een instelling één student minder heeft resulteert dit in een daling in de bekostiging van ~€5.500 tot ~€9.900 per jaar voor een BOL-student (afhankelijk van de SSR) en van ~€2.200 tot ~€4.000 per jaar (afhankelijk van de SSR). - Het wege van de SSR kan er daarnaast toe leiden dat een daling van het aantal studenten tot een stijging leidt in de bekostiging per student vanwege de kleinere groepsgroottes.
	Stelt het model het mbo in staat een minimaal aanbod in alle regio's te bieden?	 - De introductie van de vaste voet verlaagt de financiële gevolgen van dalende studentaantallen ten opzicht van de huidige bekostiging. Wanneer een instelling één student minder heeft resulteert dit in een daling in de bekostiging van ~€5.500 tot ~€9.900 per jaar voor een BOL-student (afhankelijk van de SSR) en van ~€2.200 tot ~€4.000 per jaar (afhankelijk van de SSR). - Kleinere mbo-instellingen en mbo-instellingen die een sterke daling van studenten ervaren hierdoor een minder grotere financiële druk om met kleinere opleidingen te stoppen dan in de huidige bekostiging.
	Ontmoedigt het model onderlinge concurrentie ten opzichte van het huidige model?	 - De introductie van de vaste voet verlaagt de financiële gevolgen van groeiende studentaantallen ten opzicht van de huidige bekostiging. Wanneer een instelling één student extra heeft resulteert dit in een verhoging in de bekostiging van ~€5.500 tot ~€9.900 per jaar voor een BOL-student (afhankelijk van de SSR) en van ~€2.200 tot ~€4.000 per jaar (afhankelijk van de SSR). De financiële baten van extra studenten zijn hierdoor minder groot dan in de huidige bekostiging en moedigt concurrentie tussen instellingen in mindere mate aan. - Het wege van de SSR leidt ertoe dat het alleen wenselijk is voor instellingen om te groeien in het aantal studenten als dit gepaard gaat met een groei in het aantal docenten. Het enkel aantrekken van studenten kan in het uiterste geval leiden tot een lagere bekostiging.
Samenwerking	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen aan?	 Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen niet aan.
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs aan?	 Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs niet aan.
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen aan?	 Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen niet aan.
	Moedigt het model samenwerking in het (regionale) ecosysteem aan?	 Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking in het (regionale) ecosysteem niet aan.

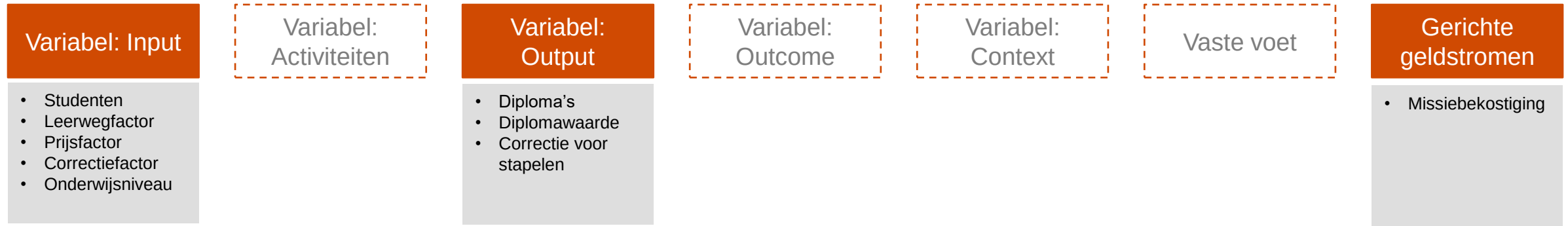
5.5 Kostenstructuur: Inhoudelijke doelen (2/2)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Doelmatigheid	Moedigt het model mbo-instellingen aan om hun wettelijke taken kosteneffectief uit te voeren?	- De introductie van de vaste voet zorgt voor een toename in de bekostiging per student bij krimpende mbo-instellingen, waardoor deze instellingen minder worden aangemoedigd om hun taken kosteneffectief uit te voeren ten opzichte van de huidige bekostiging. De vaste voet zorgt voor een daling in de bekostiging per student bij groeiende mbo-instellingen, waardoor deze instellingen meer worden aangemoedigd om hun taken kosteneffectief uit te voeren ten opzichte van de huidige bekostiging. - De weging van de SSR moedigt mbo-instellingen aan om kleinere klassen te realiseren, wat het onderwijs duurder maakt. Tegelijkertijd blijft de omvang van de bekostiging gelijk, waardoor extra docenten enkel gerealiseerd kunnen worden door kosteneffectiever om te gaan met ondersteunende processen.
	Kent het model zowel een output als een input gerelateerd deel?	- Het model bevat input- en activiteitenbekostiging in de vorm van het aantal studenten en het aantal docenten respectievelijk - Het model bevat geen outputbekostiging.
	Moedigt het model de monitoring van doelmatigheid aan?	- Het model verhoogt het belang van de rapportage van het aantal FTE docenten wat bijdraagt aan de monitoring van doelmatigheid - Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moet de instelling een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op de kwaliteit van het onderwijs.
Behoeften groepen studenten	Bevat het model differentiatie van verschillende leerniveaus, kosten van opleidingen, leerwegen en additionele begeleiding?	- Het model bevat een differentiatie voor de verschillende leerwegen. - Het model bevat geen directe differentiatie voor verschillen in kosten van opleidingen, leerniveaus of additionele begeleiding, maar sluit aan op de kostenstructuur die deze differentiatie met zich mee brengt.
	Staat het model flexibilisering niet in de weg?	Het model staat flexibilisering niet in de weg, maar moedigt flexibilisering niet aan.
Aansluiting arbeidsmarkt	Moedigt het model een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod aan?	- Het bekostigingsmodel moedigt een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod niet actief aan. - Het ontmoedigen van concurrentie bij mbo-instellingen met een studentaantal boven de zwaarst gewogen tranche, verlaagt het mogelijk positieve effect van deze concurrentie op de aansluiting op de arbeidsmarkt, waarbij aankomend studenten een opleiding met een hoge baankans aantrekkelijker kunnen vinden, maar ook het mogelijk negatieve effect, wanneer minder arbeidsmarktrelevante opleidingen populair zijn onder studenten. - Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moeten instellingen een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.
	Moedigt het model mbo-instellingen aan om studenten een duurzaam perspectief op bestaanszekerheid te bieden?	Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moeten instellingen een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.

 Score huidige bekostiging

 Score bekostigingsvariant

5.6 Missiebekostiging: Toelichting

Omschrijving bekostigingsvariant

In deze bekostigingsvariant wordt een deel van de lumpsumbekostiging, de kwaliteitsgelden en subsidies omgezet in een vorm van missiebekostiging. De missiebekostiging wordt gebruikt voor de realisatie van doelstellingen van mbo-instellingen in overeenstemming met OCW. Afspraken omtrent de missiebekostiging kunnen hierbij voor langere tijd worden vastgelegd.

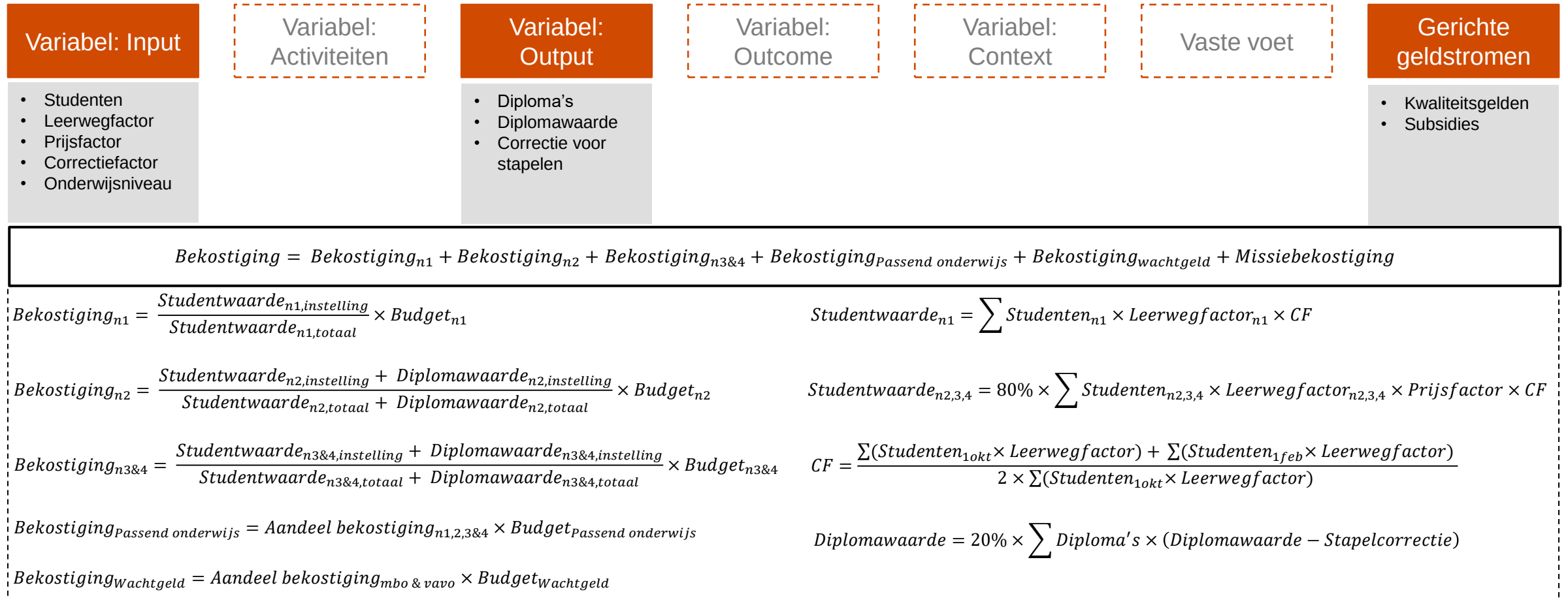
Door de doelstellingen van de mbo-instellingen als uitgangspunt te nemen wordt er ruimte geboden om gerichte invulling te geven aan contextspecifieke uitdagingen en doelen van instellingen en regio's. Zo kunnen mbo-instellingen waar de toegankelijkheid onder druk staat vanwege dalende studentaantallen, gebruik maken van het budget om het minimale aanbod te borgen en mbo-instellingen met veel studenten die aanvullende begeleiding vragen hier het budget op richten.

Daarnaast kan het budget gebruikt worden voor de ontwikkeling van langetermijndoelen, zoals investeringen in infrastructuur benodigd om voldoende capaciteit te realiseren voor opleidingen waar veel regionale vraag naar is, of de ontwikkeling van samenwerkingsverbanden tussen instellingen, met het vo en het ho.

De missiebekostiging kan ook gebruikt worden om de kwaliteit van onderwijs te verbeteren, bijvoorbeeld via het realiseren van kleinere klassen of het faciliteren van de doorontwikkeling van docenten.

Ter illustratie gaan wij er bij de berekeningen van uit dat 20% van de lumpsumbekostiging opgaat in de missiebekostiging.

5.6 Missiebekostiging: Technische uitwerking

5.6 Missiebekostiging : Ontwerpeisen

	Ontwerpeisen	Onderbouwing
De nieuwe systematiek is eenvoudig en voorspelbaar voor instellingen	Het model is voorspelbaar	- Alle factoren uit de variabele bekostiging (i.e. het aantal studenten en diploma's) worden twee jaar van tevoren gemeten. De variabele bekostiging is daarmee twee jaar van tevoren te voorspellen. - De voorspelbaarheid van de missiebekostiging is afhankelijk van de termijn van de onderlinge afspraken tussen mbo-instellingen en OCW.
	Het model heeft een bepaalde mate van continuïteit	- De variabele bekostiging is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal studenten en diploma's. De volatiliteit van het aantal studenten wordt beperkt doordat de meeste studenten meerdere jaren studeren. De impact van een wijziging in de instroom van een is hierdoor lager. De impact van het aantal diploma's op de continuïteit is beperkt omdat diploma's minder zwaar worden gewogen dan het aantal studenten. - De introductie van missiebekostiging maakt een groter deel van de bekostiging afhankelijk van onderlinge afspraken. Deze afspraken kunnen wel voor langere tijd gemaakt worden.
	Het model is niet onnodig complex	Alle elementen uit het bekostigingsmodel hebben een directe functie en alle factoren in het model worden direct toegepast.
De nieuwe bekostigingssystematiek blijft primair een lumpsummodel	Het model is primair een lumpsummodel	Het model bestaat hoofdzakelijk uit lumpsumbekostiging.
	Het model bevat gerichte bekostigingsstromen	Het huidige model bevat een gerichte geldstroom in de vorm van missiebekostiging.
De nieuwe systematiek is uitvoerbaar	Het model bevat objectief vast te stellen factoren	- Alle factoren uit de bekostiging (i.e. het aantal studenten en diploma's) zijn objectief vast te stellen en worden gerapporteerd aan DUO. - De toekenning van missiebekostiging is afhankelijk van onderlinge afspraken tussen mbo-instellingen en OCW. Het bestaan van een akkoord op deze missie is objectief vast te stellen.
	Het model kent beperkte administratieve lasten	- Missiebekostiging vraagt om aanvullende administratieve lasten omtrent het aanvragen van de bekostiging en de onderbouwing hiervan. - Missiebekostiging vraagt daarnaast in de uitvoering om aanvullende administratieve lasten gericht op de verantwoording van de bestedingen.

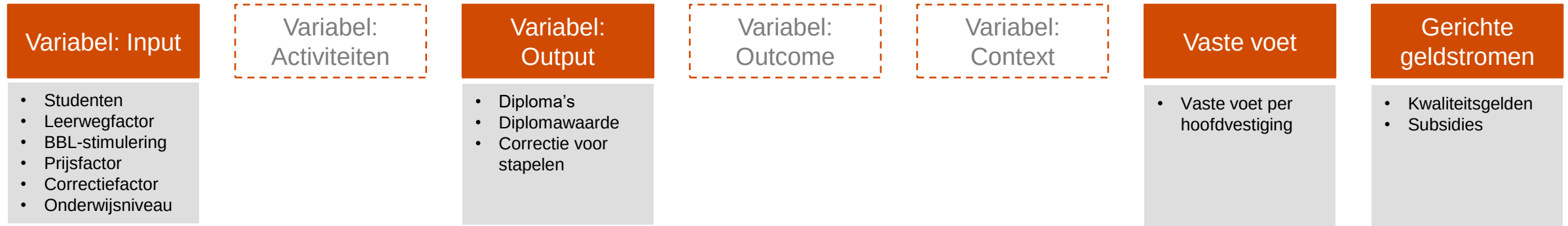
5.6 Missiebekostiging : Inhoudelijke doelen (1/2)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Toegankelijkheid	Verkleint het model de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen?	- Door de lumpsumbekostiging ten dele onderdeel te maken van de missiebekostiging verlagen de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen ten opzichte van de huidige bekostiging. Wanneer een instelling één student minder heeft resulteert dit in een daling in de bekostiging van gemiddeld² ~€11.100 per BOL-student en ~€5.300 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€4.000 (BBL-student, niveau 2, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€15.200 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8). De introductie van de missiebekostiging zorgt hierbij ook voor een daling van de lumpsumbekostiging per student, wat voor een grotere financiële druk kan zorgen bij kleinere mbo-instellingen. Deze druk wordt verlaagd naarmate er mbo-instellingen gebruik maken van de missiebekostiging. - De missiebekostiging kan gebruikt worden om de gevolgen van dalende studentenaantallen gedeeltelijk op te vangen.¹
	Stelt het model het mbo in staat een minimaal aanbod in alle regio's te bieden?	De missiebekostiging kan gebruikt worden om een minimaal aanbod in alle regio's aan te bieden.¹
	Ontmoedigt het model onderlinge concurrentie ten opzichte van het huidige model?	Door de lumpsumbekostiging ten dele onderdeel te maken van de missiebekostiging verlagen de financiële gevolgen van groeiende studentaantallen ten opzichte van de huidige bekostiging. Wanneer een instelling één student extra heeft resulteert dit in een verhoging in de bekostiging van gemiddeld² ~€11.100 per BOL-student en ~€5.300 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€4.000 (BBL-student, niveau 2, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€15.200 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8). De financiële baten van extra studenten zijn hierdoor minder groot dan in de huidige bekostiging en moedigt concurrentie tussen instellingen in mindere mate aan.
Samenwerking	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen niet aan, maar biedt via missiebekostiging aanvullende mogelijkheden om deze samenwerking te realiseren.¹
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs niet aan, maar biedt via missiebekostiging aanvullende mogelijkheden om deze samenwerking te realiseren.¹
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen niet aan, maar biedt via missiebekostiging aanvullende mogelijkheden om deze samenwerking te realiseren.¹
	Moedigt het model samenwerking in het (regionale) ecosysteem aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking in het (regionale) ecosysteem niet aan, maar biedt via missiebekostiging aanvullende mogelijkheden om deze samenwerking te realiseren.¹

5.6 Missiebekostiging : Inhoudelijke doelen (2/2)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Doelmatigheid	Moedigt het model mbo-instellingen aan om hun wettelijke taken kosteneffectief uit te voeren?	- Door de lumpsumbekostiging ten dele onderdeel te maken van de missiebekostiging daalt de lumpsumbekostiging per student met 20%. Hiermee worden mbo-instellingen aangemoedigd om hun wettelijke taken kosteneffectief uit te voeren. - De missiebekostiging kan gebruikt worden voor uitgaven die de kosteneffectiviteit van de wettelijke taken verhogen.¹ - De bekostiging op basis van het aantal behaalde diploma's moedigt het sturen op het succesvol voltooien van opleidingen aan wat bijdraagt aan de kosteneffectiviteit. - Het corrigeren voor stapelen in de diplomawaarde ontmoedigt het te laag inschalen van studenten waardoor de wettelijke taken kosteneffectiever uitgevoerd worden.
	Kent het model zowel een output als een input gerelateerd deel?	Het model kent zowel een output (diploma's) als input (studenten) gerelateerd deel.
	Moedigt het model de monitoring van doelmatigheid aan?	De introductie van de missiebekostiging verhoogt het aandeel van gerichte geldstromen waar mbo-instellingen verantwoording over af dienen te leggen. Daarnaast dienen mbo-instellingen bij het aanvragen van de bekostiging de noodzaak hiervan te onderbouwen, waarbij gereflecteerd zal worden op de lopende bedrijfsvoering.
Behoeften groepen studenten	Bevat het model differentiatie van verschillende leerniveaus, kosten van opleidingen, leerwegen en additionele begeleiding?	- Het model differentieert voor leerniveau door middel van verschillen geldstromen en diplomawaarde, voor de kosten van opleidingen door middel van de prijsfactor en voor leerwegen door middel van de leerwegfactor. - Differentiatie voor additionele begeleiding wordt aangebracht via de relatief hoge bekostiging van niveau 1 en niveau 2 studenten. Ook het budget voor passend onderwijs wordt hierdoor in grotere maten aan instellingen toegekend met meer niveau 1 en niveau 2 studenten.
	Staat het model flexibilisering niet in de weg?	De missiebekostiging kan gebruikt worden voor de realisatie van flexibiliseringsdoelen.¹
Aansluiting arbeidsmarkt	Moedigt het model een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod aan?	Het bekostigingsmodel moedigt een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod niet actief aan, maar biedt via missiebekostiging aanvullende mogelijkheden om financiële drempels hierin weg te nemen.¹
	Moedigt het model mbo-instellingen aan om studenten een duurzaam perspectief op bestaanszekerheid te bieden?	- Het model stuurt via de outputbekostiging aan op de afronding van opleidingen en bekostigt opleidingen die resulteren in een startkwalificatie (niveau 1 en 2) relatief hoog via separate budgetten. Het bekostigingsmodel moedigt het aanbieden van een duurzaam perspectief in de vorm van een diploma daarmee aan. - Het model biedt via missiebekostiging aanvullende mogelijkheden voor mbo-instellingen.¹

5.7 Stimulering BBL: Toelichting

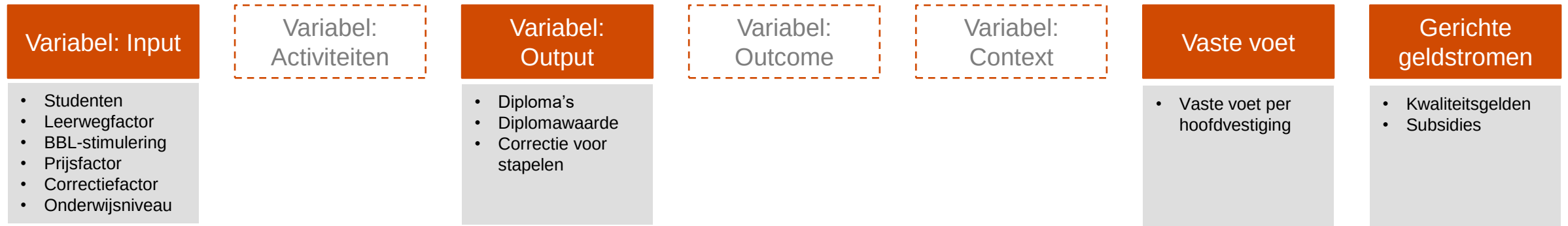

Omschrijving bekostigingsvariant

In deze bekostigingsvariant worden de geldstromen en verdelingsgronden gelijk gehouden ten opzichte van de huidige bekostiging, met als verschil dat de leerwegfactor verhoogd wordt om BBL-trajecten te stimuleren. Ter illustratie gaan we bij deze berekening uit van een verhoging van 0,2.

Daarnaast wordt een vaste bekostiging per hoofdvestiging en een toelage per nevenvestiging toegevoegd. De resulterende bekostiging wordt naar rato in mindering gebracht van de budgetten voor niveau 1, niveau 2 en niveau 3 en 4. Ter illustratie gaan we bij deze berekening uit van een bekostiging van €2 mln per hoofdvestiging en een toelage van €1 mln per nevenvestiging.

5.7 Stimulering BBL: Technische uitwerking

$$Bekostiging = Bekostiging_{n1} + Bekostiging_{n2} + Bekostiging_{n3\&4} + Bekostiging_{passend\ onderwijs} + Bekostiging_{wachtgeld} + Vaste\ voet + Kwaliteitsgelden + Subsidies$$

$$Bekostiging_{n1} = \frac{Studentwaarde_{n1,instelling}}{Studentwaarde_{n1,totaal}} \times Budget_{n1}$$

$$Bekostiging_{n2} = \frac{Studentwaarde_{n2,instelling} + Diplomawaarde_{n2,instelling}}{Studentwaarde_{n2,totaal} + Diplomawaarde_{n2,totaal}} \times Budget_{n2}$$

$$Bekostiging_{n3\&4} = \frac{Studentwaarde_{n3\&4,instelling} + Diplomawaarde_{n3\&4,instelling}}{Studentwaarde_{n3\&4,totaal} + Diplomawaarde_{n3\&4,totaal}} \times Budget_{n3\&4}$$

$$Bekostiging_{passend\ onderwijs} = Aandeel\ bekostiging_{n1,2,3\&4} \times Budget_{passend\ onderwijs}$$

$$Bekostiging_{wachtgeld} = Aandeel\ bekostiging_{mbo\ \&\ vavo} \times Budget_{wachtgeld}$$

$$Studentwaarde_{n1} = \sum Studenten_{n1} \times (Leerwegfactor_{n1} + BBL\ stimulering) \times CF$$

$$Studentwaarde_{n2,3,4} = 80\% \times \sum Studenten_{n2,3,4} \times (Leerwegfactor_{n2,3,4} + BBL\ stimulering) \times Prijsfactor \times CF$$

$$CF = \frac{\sum (Studenten_{10kt} \times Leerwegfactor) + \sum (Studenten_{1feb} \times Leerwegfactor)}{2 \times \sum (Studenten_{10kt} \times Leerwegfactor)}$$

$$Diplomawaarde = 20\% \times \sum Diploma's \times (Diplomawaarde - Stapelcorrectie)$$

$$Vaste\ voet = Bekostiging\ hoofdvestiging + \#nevenvestigingen \times bekostiging\ nevenvestiging$$

5.7 Stimulering BBL: Ontwerpeisen

	Ontwerpeisen	Onderbouwing
De nieuwe systematiek is eenvoudig en voorspelbaar voor instellingen	Het model is voorspelbaar	- Alle factoren uit de variabele bekostiging (i.e. het aantal studenten en diploma's) worden twee jaar van tevoren gemeten. De variabele bekostiging is daarmee twee jaar van tevoren te voorspellen. - De variabele bekostiging wordt aangevuld met kwaliteitsgelden en subsidies. Voor de kwaliteitsgelden wordt een vijfjaarlijkse kwaliteitsagenda ingediend en de instellingen weten voor vijf jaar welke kwaliteitsgelden zij ontvangen. De subsidies zijn afhankelijk van subsidieaanvragen die relatief kort van tevoren worden aangevraagd. De subsidies zijn daarmee niet ver van tevoren bekend, maar wel afhankelijk van het actief aanvragen door instellingen.
	Het model heeft een bepaalde mate van continuïteit	De variabele bekostiging is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal studenten en diploma's. De volatiliteit van het aantal studenten wordt beperkt doordat de meeste studenten meerdere jaren studeren. De impact van een wijziging in de instroom van een is hierdoor lager. De impact van het aantal diploma's op de continuïteit is beperkt omdat diploma's minder zwaar worden gewogen dan het aantal studenten.
	Het model is niet onnodig complex	Alle elementen uit het bekostigingsmodel hebben een directe functie en alle factoren in het model worden direct toegepast.
De nieuwe bekostigingssystematiek blijft primair een lumpsummodel	Het model is primair een lumpsummodel	Het model bestaat hoofdzakelijk uit lumpsumbekostiging.
	Het model bevat gerichte bekostigingsstromen	Het huidige model bevat gerichte bekostigingsstromen op basis van de kwaliteitsgelden en de subsidies.
De nieuwe systematiek is uitvoerbaar	Het model bevat objectief vast te stellen factoren	Alle factoren uit de bekostiging (i.e. het aantal studenten en diploma's) zijn objectief vast te stellen en worden gerapporteerd aan DUO.
	Het model kent beperkte administratieve lasten	- Het model bevat enkel factoren waar instellingen buiten de bekostiging al over rapporteren. - Het aanvragen van de gerichte geldstromen vraagt enige administratieve lasten.

5.7 Stimulering BBL: Inhoudelijke doelen (1/3)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Toegankelijkheid	Verkleint het model de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen?	- De BBL-stimulering leidt tot een kleinere spreiding in de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen ten opzichte van de huidige bekostiging omdat BBL-studenten zwaarder en BOL-studenten lichter worden bekostigd. De introductie van de vaste bekostiging per vestiging verlaagt daarnaast de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen ten opzichte van de huidige bekostiging. - Wanneer een instelling één student minder heeft resulteert dit in een daling in de bekostiging van gemiddeld¹ ~€11.200 per BOL-student en ~€7.300 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€5.400 (BBL-student, niveau 3 of 4, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€15.300 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8). - De vaste bekostiging per vestiging zorgt voor een relatief hoog aandeel vaste bekostiging voor kleinere mbo-instellingen en een relatief lage vaste bekostiging voor grotere mbo-instellingen. De financiële gevolgen voor kleine instellingen wordt daarmee verder beperkt.
	Stelt het model het mbo in staat een minimaal aanbod in alle regio's te bieden?	- De BBL-stimulering leidt tot een kleinere spreiding in de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen ten opzichte van de huidige bekostiging. De introductie van de vaste bekostiging per vestiging verlaagt daarnaast de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen. Wanneer een instelling één student minder heeft resulteert dit in een daling in de bekostiging van gemiddeld¹ ~€11.200 per BOL-student en ~€7.300 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€5.400 (BBL-student, niveau 3 of 4, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€15.300 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8). - De vaste bekostiging per vestiging zorgt voor een relatief hoog aandeel vaste bekostiging voor kleinere mbo-instellingen en draagt zo bij aan het borgen van een minimaal aanbod in alle regio's. - De BBL-stimulering vergroot de beschikbare middelen voor het aanbieden van het minimale aanbod in BBL-vorm.
	Ontmoedigt het model onderlinge concurrentie ten opzichte van het huidige model?	De BBL-stimulering leidt tot een kleinere spreiding in de financiële gevolgen van stijgende studentenaantallen ten opzichte van de huidige bekostiging. De introductie van de vaste bekostiging per vestiging verlaagt daarnaast de financiële gevolgen van stijgende studentenaantallen. Wanneer een instelling één student extra heeft resulteert dit in een verhoging in de bekostiging van gemiddeld¹ ~€11.200 per BOL-student en ~€7.300 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€5.400 (BBL-student, niveau 3 of 4, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€15.300 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8).
Samenwerking	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen niet aan.
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs niet aan.
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen niet aan.

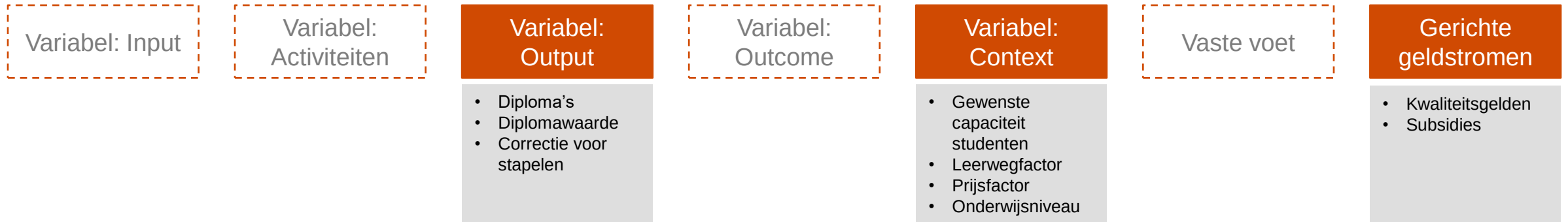
5.7 Stimulering BBL: Inhoudelijke doelen (2/3)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Samenwerking	Moedigt het model samenwerking in het (regionale) ecosysteem aan?	 De BBL-stimulering moedigt mbo-instellingen aan om BBL-trajecten aan te bieden. Om dit te kunnen realiseren is meer samenwerking nodig met leerbedrijven in de regio.
Doelmatigheid	Moedigt het model mbo-instellingen aan om hun wettelijke taken kosteneffectief uit te voeren?	 - De BBL-stimulering zorgt voor een relatief hoge bekostiging van BBL-opleidingen en een relatief lage bekostiging voor BOL-opleidingen. BBL-studenten ontvangen meer bekostiging en worden minder aangemoedigd om hun taken kosteneffectief uit te voeren. BOL-opleidingen ontvangen minder bekostiging en worden daarmee aangemoedigd om hun taken kosteneffectief uit te voeren. Mbo-instellingen kunnen deze effecten over het compenseren via kruissubsidiëring. - De bekostiging op basis van het aantal behaalde diploma's moedigt het sturen op het succesvol voltooien van opleidingen aan wat bijdraagt aan de kosteneffectiviteit. - Het corrigeren voor stapelen in de diplomawaarde ontmoedigt het te laag inschalen van studenten waardoor de wettelijke taken kosteneffectiever uitgevoerd worden.
	Kent het model zowel een output als een input gerelateerd deel?	 Het model kent zowel een output (diploma's) als input (studenten) gerelateerd deel.
	Moedigt het model de monitoring van doelmatigheid aan?	 - Het model bevat enkel factoren waar instellingen buiten de bekostiging al over rapporteren. - Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moet de instelling een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op de kwaliteit van het onderwijs.
Behoeften groepen studenten	Bevat het model differentiatie van verschillende leerniveaus, kosten van opleidingen, leerwegen en additionele begeleiding?	 - Het model differentieert voor leerniveau door middel van verschillen geldstromen en diplomawaarde, voor de kosten van opleidingen door middel van de prijsfactor en voor leerwegen door middel van de leerwegfactor. - Differentiatie voor additionele begeleiding wordt aangebracht via de relatief hoge bekostiging van niveau 1 en niveau 2 studenten. Ook het budget voor passend onderwijs wordt hierdoor in grotere maten aan instellingen toegekend met meer niveau 1 en niveau 2 studenten.
	Staat het model flexibilisering niet in de weg?	 Het model staat flexibilisering niet in de weg, maar moedigt flexibilisering niet aan.

5.7 Stimulering BBL: Inhoudelijke doelen (3/3)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Aansluiting arbeidsmarkt	Moedigt het model een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod aan?	- Het model stuurt via de outputbekostiging aan op de afronding van opleidingen en bekostigt opleidingen die resulteren in een startkwalificatie (niveau 1 en 2) relatief hoog via separate budgetten. Het bekostigingsmodel moedigt het aanbieden van een duurzaam perspectief in de vorm van een diploma daarmee aan. - De BBL-stimulering moedigt mbo-instellingen aan om meer BBL-opleidingen aan te bieden. Om dit te realiseren is samenwerking nodig met leerbedrijven. Leerbedrijven in sectoren met een grotere arbeidsvraag zijn meer gemotiveerd om middelen hiervoor beschikbaar te stellen. - Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moeten instellingen een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.
	Moedigt het model mbo-instellingen aan om studenten een duurzaam perspectief op bestaanszekerheid te bieden?	- Het model stuurt via de outputbekostiging aan op de afronding van opleidingen en bekostigt opleidingen die resulteren in een startkwalificatie (niveau 1 en 2) relatief hoog via separate budgetten. Het bekostigingsmodel moedigt het aanbieden van een duurzaam perspectief in de vorm van een diploma daarmee aan. - De BBL-stimulering moedigt mbo-instellingen aan om meer BBL-opleidingen aan te bieden. Om dit te realiseren is samenwerking nodig met leerbedrijven. Leerbedrijven in sectoren met een grotere arbeidsvraag zijn meer gemotiveerd om middelen hiervoor beschikbaar te stellen. - Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moeten instellingen een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.

5.8 Capaciteitsbekostiging: Toelichting

Omschrijving bekostigingsvariant

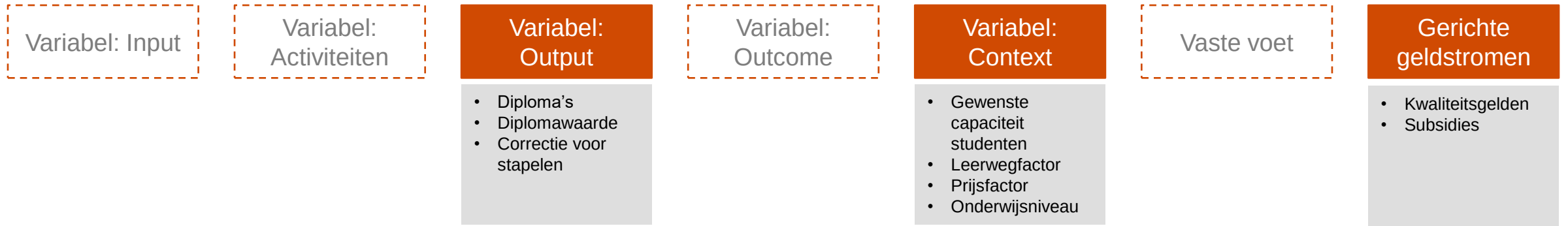
In deze bekostigingsvariant wordt de inputbekostiging, op basis van het aantal studenten, vervangen voor een contextbekostiging op basis van het aantal gewenste studenten. Hierbij worden verschillen tussen studenten met betrekking tot het type opleiding, het niveau en de prijsfactor op gelijke wijze gewogen als in de huidige bekostiging. De bekostiging is daarmee niet meer afhankelijk van het daadwerkelijke aantal studenten.

Het aantal gewenste studenten per opleiding wordt vastgesteld door OCW. Hierbij worden de huidige studentenaantallen en prognoses als uitgangspunt genomen en bijgestuurd op basis van landelijke en regionale doelstellingen. De outputbekostiging uit de huidige bekostiging blijft behouden. Het aantal gewenste studenten per opleiding wordt twee jaar van tevoren vastgesteld.

Om de continuïteit in de bekostiging te borgen wordt de wijziging van het aantal gewenste studenten per opleiding gemaximaliseerd.

De contextbekostiging maakt onderdeel uit van de lumpsumbekostiging. Dat wil zeggen dat instellingen de vrijheid hebben om de bekostiging op basis van de gewenste capaciteit anders in te zetten. Er ontstaan echter continuïteitsrisico's voor instellingen wanneer de gewenste capaciteit en de gerealiseerde studentaantallen te ver uit elkaar groeien.

5.8 Capaciteitsbekostiging: Technische uitwerking

$$Bekostiging = Bekostiging_{n1} + Bekostiging_{n2} + Bekostiging_{n3\&4} + Bekostiging_{Passend\ onderwijs} + Bekostiging_{wachtgeld} + Kwaliteitsgelden + Subsidies$$

$$Bekostiging_{n1} = \frac{Capaciteitwaarde_{n1,instelling}}{Capaciteitwaarde_{n1,totaal}} \times Budget_{n1}$$

$$Capaciteitwaarde_{n1} = \sum Gewenste\ capaciteit\ studenten_{n1} \times Leerwegfactor_{n1}$$

$$Bekostiging_{n2} = \frac{Capaciteitwaarde_{n2,instelling} + Diplomawaarde_{n2,instelling}}{Capaciteitwaarde_{n2,totaal} + Diplomawaarde_{n2,totaal}} \times Budget_{n2}$$

$$Capaciteitwaarde_{n2,3,4} = 80\% \times \sum Gewenste\ capaciteit\ studenten_{n2,3,4} \times Leerwegfactor_{n2,3,4} \times Prijsfactor$$

$$Bekostiging_{n3\&4} = \frac{Capaciteitwaarde_{n3\&4,instelling} + Diplomawaarde_{n3\&4,instelling}}{Capaciteitwaarde_{n3\&4,totaal} + Diplomawaarde_{n3\&4,totaal}} \times Budget_{n3\&4}$$

$$Diplomawaarde = 20\% \times \sum Diploma's \times (Diplomawaarde - Stapelcorrectie)$$

$$Bekostiging_{Passend\ onderwijs} = Aandeel\ bekostiging_{n1,2,3\&4} \times Budget_{Passend\ onderwijs}$$

$$Bekostiging_{wachtgeld} = Aandeel\ bekostiging_{mbo\ \&\ vavo} \times Budget_{wachtgeld}$$

5.8 Capaciteitsbekostiging : Ontwerpeisen

	Ontwerpeisen	Onderbouwing	
De nieuwe systematiek is eenvoudig en voorspelbaar voor instellingen	Het model is voorspelbaar	 	- De gewenste capaciteit per mbo-instelling wordt twee jaar van tevoren vastgesteld, waarbij de wijziging procentueel gemaximaliseerd is. Het aantal diploma's wordt twee jaar van tevoren gemeten. De variabele bekostiging is daarmee twee jaar van tevoren te voorspellen. - De variabele bekostiging wordt aangevuld met kwaliteitsgelden en subsidies. Voor de kwaliteitsgelden wordt een vijfjaarlijkse kwaliteitsagenda ingediend en de instellingen weten voor vijf jaar welke kwaliteitsgelden zij ontvangen. De subsidies zijn afhankelijk van subsidieaanvragen die relatief kort van tevoren worden aangevraagd. De subsidies zijn daarmee niet ver van tevoren bekend, maar wel afhankelijk van het actief aanvragen door instellingen.
	Het model heeft een bepaalde mate van continuïteit	 	- De jaarlijkse wijziging in gewenste capaciteit per mbo-instelling wordt gemaximaliseerd. De continuïteit van de gewenste capaciteit is daarmee hoger dan het aantal studenten in de huidige bekostiging. - De variabele bekostiging is daarnaast afhankelijk van het aantal diploma's, maar het betreffende gedeelte van de bekostiging wordt minder zwaar worden gewogen dan de gewenste capaciteit.
	Het model is niet onnodig complex	 	Alle elementen uit het bekostigingsmodel hebben een directe functie en alle factoren in het model worden direct toegepast.
De nieuwe bekostigingssystematiek blijft primair een lumpsummodel	Het model is primair een lumpsummodel	 	Het model bestaat hoofdzakelijk uit lumpsumbekostiging.
	Het model bevat gerichte bekostigingsstromen	 	Het huidige model bevat gerichte bekostigingsstromen op basis van de kwaliteitsgelden en de subsidies.
De nieuwe systematiek is uitvoerbaar	Het model bevat objectief vast te stellen factoren	 	- Het aantal diploma's is objectief vast te stellen en wordt gerapporteerd aan DUO. - De gewenste capaciteit wordt vastgesteld door OCW en is daarmee objectief meetbaar.
	Het model kent beperkte administratieve lasten	 	- Het model bevat enkel factoren waar instellingen buiten de bekostiging al over rapporteren. - Het aanvragen van de gerichte geldstromen vraagt enige administratieve lasten.

5.8 Capaciteitsbekostiging : Inhoudelijke doelen (1/3)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Toegankelijkheid	Verkleint het model de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen?	 - Het bekostigen op basis van de gewenste capaciteit in plaats van het aantal studenten maakt de bekostiging niet primair afhankelijk van het aantal studenten. Het aantal studenten wordt enkel meegewogen via de diplomabekostiging. - Wanneer een instelling één student minder heeft resulteert dit in een daling in de bekostiging van ~€1.000 per jaar voor niveau 2-studenten en ~€2.300 per jaar voor niveau 3- en 4-studenten.
	Stelt het model het mbo in staat een minimaal aanbod in alle regio's te bieden?	 Het bekostigen op basis van de gewenste capaciteit borgt dat mbo-instellingen voldoende middelen hebben om een minimaal aanbod in alle regio's te bieden.
	Ontmoedigt het model onderlinge concurrentie ten opzichte van het huidige model?	 Het bekostigen op basis van de gewenste capaciteit in plaats van het aantal studenten maakt de bekostiging niet primair afhankelijk van het aantal studenten. Het aantal studenten wordt enkel meegewogen via de diplomabekostiging. Wanneer een instelling één student extra heeft resulteert dit in een stijging in de bekostiging van ~€1.000 per jaar voor niveau 2-studenten en ~€2.300 per jaar voor niveau 3- en 4-studenten. De financiële baten van extra studenten zijn hierdoor minder groot dan in de huidige bekostiging en moedigt concurrentie tussen instellingen in mindere mate aan.
Samenwerking	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen aan?	 Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen niet aan, maar haalt financiële drempels weg rondom samenwerking vanwege de onafhankelijkheid van het aantal studenten. De concurrentiedruk uit de huidige bekostiging zorgt voor terughoudendheid in samenwerking omdat gedeelde studenten financieel minder opleveren.
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs aan?	 Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs niet aan.
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen aan?	 Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen niet aan, maar haalt financiële drempels weg rondom samenwerking vanwege de onafhankelijkheid van het aantal studenten.
	Moedigt het model samenwerking in het (regionale) ecosysteem aan?	 Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking in het (regionale) ecosysteem niet aan.

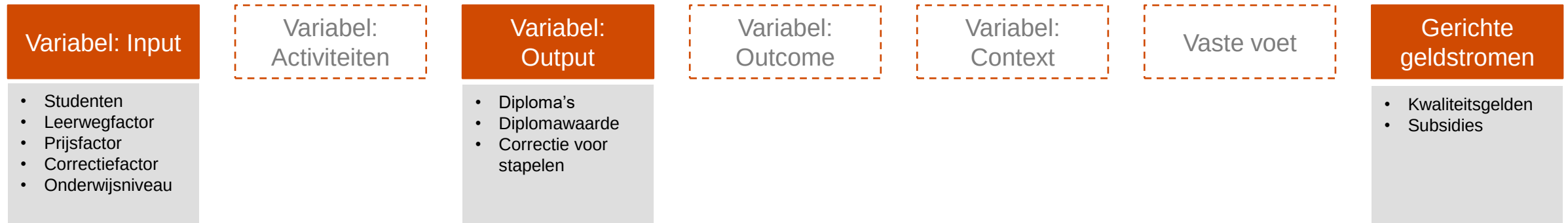
5.8 Capaciteitsbekostiging : Inhoudelijke doelen (2/3)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Doelmatigheid	Moedigt het model mbo-instellingen aan om hun wettelijke taken kosteneffectief uit te voeren?	- De mate waarin de capaciteitsbekostiging instellingen stimuleert om hun taken kosteneffectief uit te laten voeren is afhankelijk van de mate waarin het aantal studenten overeenkomt met de gewenste capaciteit. Indien een instelling meer studenten en/of studenten aan duurdere opleidingen heeft dan opgenomen is in de gewenste capaciteit is de bekostiging per student in het macrobudget relatief laag. Dit stimuleert instellingen om hun taken kosteneffectiever uit te voeren. Indien een instelling minder studenten en/of studenten aan minder dure opleidingen heeft dan opgenomen in de gewenste capaciteit is de bekostiging per student in het macrobudget relatief hoog. Dit neemt stimuleert instellingen niet om kosteneffectief hun taken uit te voeren. - De bekostiging op basis van het aantal behaalde diploma's moedigt het sturen op het succesvol voltooien van opleidingen aan wat bijdraagt aan de kosteneffectiviteit.
	Kent het model zowel een output als een input gerelateerd deel?	Het model kent een output (diploma's) gerelateerd deel, maar het input gerelateerde deel is vervangen voor een contextbekostiging op basis van de gewenste capaciteit.
	Moedigt het model de monitoring van doelmatigheid aan?	Het model stimuleert geen aanvullende monitoring van doelmatigheid ten opzichte van de huidige bekostiging.
Behoeften groepen studenten	Bevat het model differentiatie van verschillende leerniveaus, kosten van opleidingen, leerwegen en additionele begeleiding?	Het model differentieert voor leerniveau door middel van verschillen geldstromen en diplomawaarde, voor de kosten van opleidingen door middel van de prijsfactor en voor leerwegen door middel van de leerwegfactor. Het model past deze differentiaties echter toe op de gewenste capaciteit en niet op de gerealiseerde studentaantallen.
	Staat het model flexibilisering niet in de weg?	Het model staat flexibilisering niet direct in de weg omdat de lumpsumbekostiging behouden blijft. De ruimte die instellingen hebben voor flexibilisering hangt af van de mate waarin het aantal studenten overeenkomt met de gewenste capaciteit. Indien een instelling minder studenten en/of studenten aan minder dure opleidingen heeft dan in de gewenste capaciteit beschikt een instelling over meer financiële ruimte voor flexibilisering.

5.8 Capaciteitsbekostiging : Inhoudelijke doelen (3/3)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Aansluiting arbeidsmarkt	Moedigt het model een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod aan?	- Het model bekostigt instellingen op basis van de gewenste capaciteit en stimuleert instellingen daarmee om in de realisatie van studentaantallen hierbij aan te sluiten. Bij het vaststellen van de gewenste capaciteit kan er geselecteerd worden op arbeidsmarktrelevante en maatschappelijk relevante opleidingen (in de regio). - Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moeten instellingen een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.
	Moedigt het model mbo-instellingen aan om studenten een duurzaam perspectief op bestaanszekerheid te bieden?	- Het model stuurt via de outputbekostiging aan op de afronding van opleidingen en bekostigt opleidingen die resulteren in een startkwalificatie (niveau 1 en 2) relatief hoog via separate budgetten. Het bekostigingsmodel moedigt het aanbieden van een duurzaam perspectief in de vorm van een diploma daarmee aan. - Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moeten instellingen een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.

5.9 Bekostiging per regio: Toelichting

Omschrijving bekostigingsvariant

In deze bekostigingsvariant worden delen van de bekostiging niet aan mbo-instellingen maar aan een regio met mogelijk meerdere instellingen toegewezen. Hierbij verkennen we twee variaties:

9a. Lumpsumbekostiging per regio en 9b. Gerichte geldstromen per regio.

9a. Lumpsumbekostiging per regio

In deze bekostigingsvariant wordt het lumpsumbudget niet direct toegerekend aan mbo-instellingen, maar aan een regio met mogelijk meerdere instellingen. De instellingen binnen deze regio worden zelf verantwoordelijk voor de onderlinge verdeling van middelen. De bekostiging van de regio werkt hierbij op dezelfde wijze als de huidige bekostiging. Het gezamenlijke budget van mbo-instellingen een regio verandert hiermee niet, maar de onderlinge verdeling is afhankelijk van samenwerkingsafspraken.

Hierbij kan gebruik gemaakt worden van bekostigingsregels die aansluiten bij de regionale aandachtspunten. Het bekostigingsmodel voorkomt daarnaast dat instellingen vanwege de bekostiging drempels ervaren in verdere samenwerking. Het bekostigingsmodel moedigt verdere samenwerking aan met betrekking tot de spreiding van het onderwijsaanbod en het doelmatig gebruikmaken van gezamenlijke ondersteunende diensten

9b. Gerichte geldstromen per regio

In deze bekostigingsvariant blijft de lumpsumbekostiging gelijk aan de huidige bekostiging, maar worden de kwaliteitsgelden en subsidies enkel op regioniveau toegekend op basis van gezamenlijke aanvragen van mbo-instellingen.

5.9a Bekostiging per regio: Technische uitwerking

Variabel: Input	Variabel: Activiteiten	Variabel: Output	Variabel: Outcome	Variabel: Context	Vaste voet	Gerichte geldstromen
• Studenten • Leerwegfactor • Prijsfactor • Correctiefactor • Onderwijsniveau		• Diploma's • Diplomawaarde • Correctie voor stapelen				• Kwaliteitsgelden • Subsidies

$$Bekostiging = Bekostiging_{n1} + Bekostiging_{n2} + Bekostiging_{n3\&4} + Bekostiging_{Passend\ onderwijs} + Bekostiging_{wachtgeld} + Kwaliteitsgelden + Subsidies$$

$$Bekostiging_{n1} = \frac{Studentwaarde_{n1, regio}}{Studentwaarde_{n1, totaal}} \times Budget_{n1}$$

$$Studentwaarde_{n1} = \sum Studenten_{n1} \times Leerwegfactor_{n1} \times CF$$

$$Bekostiging_{n2} = \frac{Studentwaarde_{n2, regio} + Diplomawaarde_{n2, regio}}{Studentwaarde_{n2, totaal} + Diplomawaarde_{n2, totaal}} \times Budget_{n2}$$

$$Studentwaarde_{n2,3,4} = 80\% \times \sum Studenten_{n2,3,4} \times Leerwegfactor_{n2,3,4} \times Prijsfactor \times CF$$

$$Bekostiging_{n3\&4} = \frac{Studentwaarde_{n3\&4, regio} + Diplomawaarde_{n3\&4, regio}}{Studentwaarde_{n3\&4, totaal} + Diplomawaarde_{n3\&4, totaal}} \times Budget_{n3\&4}$$

$$CF = \frac{\sum (Studenten_{10kt} \times Leerwegfactor) + \sum (Studenten_{1feb} \times Leerwegfactor)}{2 \times \sum (Studenten_{10kt} \times Leerwegfactor)}$$

$$Bekostiging_{Passend\ onderwijs} = Aandeel\ bekostiging_{n1,2,3\&4} \times Budget_{Passend\ onderwijs}$$

$$Diplomawaarde = 20\% \times \sum Diploma's \times (Diplomawaarde - Stapelcorrectie)$$

$$Bekostiging_{wachtgeld} = Aandeel\ bekostiging_{mbo\ \&\ vavo} \times Budget_{wachtgeld}$$

5.9a Bekostiging per regio: Ontwerpeisen

	Ontwerpeisen	Onderbouwing
De nieuwe systematiek is eenvoudig en voorspelbaar voor instellingen	Het model is voorspelbaar	- Alle factoren uit de variabele bekostiging (i.e. het aantal studenten en diploma's) worden twee jaar van tevoren gemeten. De variabele bekostiging is daarmee twee jaar van tevoren te voorspellen. - De variabele bekostiging wordt aangevuld met kwaliteitsgelden en subsidies. Voor de kwaliteitsgelden wordt een vijfjaarlijkse kwaliteitsagenda ingediend en de instellingen weten voor vijf jaar welke kwaliteitsgelden zij ontvangen. De subsidies zijn afhankelijk van subsidieaanvragen die relatief kort van tevoren worden aangevraagd. De subsidies zijn daarmee niet ver van tevoren bekend, maar wel afhankelijk van het actief aanvragen door instellingen. - De voorspelbaarheid van de bekostiging wordt echter wel afhankelijk van de samenwerkingsafspraken tussen instellingen en is daarmee minder te garanderen.
	Het model heeft een bepaalde mate van continuïteit	- De variabele bekostiging is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal studenten en diploma's. De volatiliteit van het aantal studenten wordt beperkt doordat de meeste studenten meerdere jaren studeren. De impact van een wijziging in de instroom van een is hierdoor lager. De impact van het aantal diploma's op de continuïteit is beperkt omdat diploma's minder zwaar worden gewogen dan het aantal studenten. - De continuïteit van de bekostiging wordt echter wel afhankelijk van de samenwerkingsafspraken tussen instellingen en is daarmee minder te garanderen.
	Het model is niet onnodig complex	Alle elementen uit het bekostigingsmodel hebben een directe functie en alle factoren in het model worden direct toegepast.
De nieuwe bekostigingssystematiek blijft primair een lumpsummodel	Het model is primair een lumpsummodel	Het model bestaat hoofdzakelijk uit lumpsumbekostiging.
	Het model bevat gerichte bekostigingsstromen	Het huidige model bevat gerichte bekostigingsstromen op basis van de kwaliteitsgelden en de subsidies.
De nieuwe systematiek is uitvoerbaar	Het model bevat objectief vast te stellen factoren	Alle factoren uit de bekostiging (i.e. het aantal studenten en diploma's) zijn objectief vast te stellen en worden gerapporteerd aan DUO.
	Het model kent beperkte administratieve lasten	- Het model bevat enkel factoren waar instellingen buiten de bekostiging al over rapporteren. - De mate waarin het model de administratieve lasten vergroot, is afhankelijk van de samenwerkingsafspraken tussen instellingen. - Het aanvragen van de gerichte geldstromen vraagt enige administratieve lasten.

5.9a Bekostiging per regio: Inhoudelijke doelen (1/2)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Toegankelijkheid	Verkleint het model de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen?	- Op regioniveau is de bekostiging van studenten gelijk aan het huidige bekostigingssysteem. Wanneer een instelling één student minder heeft, resulteert dit in een daling in de bekostiging van gemiddeld¹ ~€13.900 per BOL-student en ~€6.600 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€5.000 (BBL-student, niveau 2, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€19.100 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8). De financiële gevolgen van dalende studentenaantallen zijn hierdoor relatief groot. - De bekostiging per regio biedt ten opzichte van de huidige bekostiging echter meer ruimte om via regionale samenwerking tussen mbo-instellingen om de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen bij individuele mbo-instellingen het hoofd te bieden.
	Stelt het model het mbo in staat een minimaal aanbod in alle regio's te bieden?	De bekostiging per regio stimuleert samenwerking en afstemming tussen mbo-instellingen, waardoor het minimale aanbod beter kan worden gefaciliteerd.
	Ontmoedigt het model onderlinge concurrentie ten opzichte van het huidige model?	Het financiële sturingsmechanisme voor concurrentie binnen de regio vanuit de landelijke bekostiging wordt weggenomen. Mbo-instellingen kunnen via hun samenwerkingsafspraken nieuwe sturingsmechanismes creëren, maar het bekostigingsmodel stimuleert verdergaande samenwerking.
Samenwerking	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen aan?	- Het bekostigingsmodel moedigt samenwerking tussen mbo-instellingen aan door de noodzaak van samenwerkingsafspraken binnen de regio over de bekostiging van instellingen. - Het bekostigingsmodel voorkomt daarnaast dat instellingen vanwege de financiering drempels ervaren in verdere samenwerking. Het bekostigingsmodel moedigt daarnaast verdere samenwerking aan met betrekking tot de spreiding van het onderwijsaanbod en het doelmatig gebruik maken van gezamenlijke ondersteunende diensten.
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs niet aan.
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen niet aan.
	Moedigt het model samenwerking in het (regionale) ecosysteem aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking in het (regionale) ecosysteem aan, omdat de mbo-instellingen in een regio een gedeeld belang hebben bij het aantrekken van studenten naar de regio.

5.9a Bekostiging per regio: Inhoudelijke doelen (2/2)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing	
Doelmatigheid	Moedigt het model mbo-instellingen aan om hun wettelijke taken kosteneffectief uit te voeren?	 	- De bekostiging per regio stimuleert onderlinge samenwerking, waaronder het kosteneffectiever organiseren van opleidingsaanbod in de regio en kosteneffectiever gebruik maken van gezamenlijke ondersteunende diensten. - De bekostiging op basis van het aantal behaalde diploma's moedigt het sturen op het succesvol voltooien van opleidingen aan wat bijdraagt aan de kosteneffectiviteit. - Het corrigeren voor stapelen in de diplomawaarde ontmoedigt het te laag inschalen van studenten waardoor de wettelijke taken kosteneffectiever uitgevoerd worden.
	Kent het model zowel een output als een input gerelateerd deel?	 	Het model kent zowel een output (diploma's) als input (studenten) gerelateerd deel.
	Moedigt het model de monitoring van doelmatigheid aan?	 	- Het model bevat enkel factoren waar instellingen buiten de bekostiging al over rapporteren - Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moet de instelling een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op de kwaliteit van het onderwijs.
Behoeften groepen studenten	Bevat het model differentiatie van verschillende leerniveaus, kosten van opleidingen, leerwegen en additionele begeleiding?	 	- Het model differentieert voor leerniveau door middel van verschillen geldstromen en diplomawaarde, voor de kosten van opleidingen door middel van de prijsfactor en voor leerwegen door middel van de leerwegfactor. - Differentiatie voor additionele begeleiding wordt aangebracht via de relatief hoge bekostiging van niveau 1 en niveau 2 studenten. Ook het budget voor passend onderwijs wordt hierdoor in grotere maten aan instellingen toegekend met meer niveau 1 en niveau 2 studenten.
	Staat het model flexibilisering niet in de weg?	 	Het model staat flexibilisering niet in de weg en beidt hier via de stimulering van onderlinge samenwerking meer ruimte in.
Aansluiting arbeidsmarkt	Moedigt het model een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod aan?	 	- Het bekostigingsmodel moedigt een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod niet actief aan. - Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moeten instellingen een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.
	Moedigt het model mbo-instellingen aan om studenten een duurzaam perspectief op bestaanszekerheid te bieden?	 	- Het model stuurt via de outputbekostiging aan op de afronding van opleidingen en bekostigt opleidingen die resulteren in een startkwalificatie (niveau 1 en 2) relatief hoog via separate budgetten. Het bekostigingsmodel moedigt het aanbieden van een duurzaam perspectief in de vorm van een diploma daarmee aan. Het model stimuleert inhoudelijke sturing op een duurzaam perspectief echter niet aan. - Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moeten instellingen een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.

5.9b Bekostiging per regio: Ontwerpeisen

	Ontwerpeisen	Onderbouwing
De nieuwe systematiek is eenvoudig en voorspelbaar voor instellingen	Het model is voorspelbaar	- Alle factoren uit de variabele bekostiging (i.e. het aantal studenten en diploma's) worden twee jaar van tevoren gemeten. De variabele bekostiging is daarmee twee jaar van tevoren te voorspellen. - De variabele bekostiging wordt aangevuld met kwaliteitsgelden en subsidies. Voor de kwaliteitsgelden wordt een vijfjaarlijkse kwaliteitsagenda ingediend en de instellingen weten voor vijf jaar welke kwaliteitsgelden zij ontvangen. De subsidies zijn afhankelijk van subsidieaanvragen die relatief kort van tevoren worden aangevraagd. De subsidies zijn daarmee niet ver van tevoren bekend, maar wel afhankelijk van het actief aanvragen door instellingen.
	Het model heeft een bepaalde mate van continuïteit	De bekostiging is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal studenten en diploma's. De volatiliteit van deze factoren is beperkt, omdat fluctuaties in de instroom van studenten ten dele worden gecompenseerd doordat de meeste studenten meerdere jaren studeren en diploma's minder zwaar worden gewogen dan het aantal studenten.
	Het model is niet onnodig complex	Alle elementen uit het bekostigingsmodel hebben een directe functie en alle factoren in het model worden direct toegepast.
De nieuwe bekostigingssystematiek blijft primair een lumpsummodel	Het model is primair een lumpsummodel	Het model bestaat hoofdzakelijk uit lumpsumbekostiging.
	Het model bevat gerichte bekostigingsstromen	Het huidige model bevat gerichte bekostigingsstromen op basis van de kwaliteitsgelden en de subsidies.
De nieuwe systematiek is uitvoerbaar	Het model bevat objectief vast te stellen factoren	Alle factoren uit de bekostiging (i.e. het aantal studenten en diploma's) zijn objectief vast te stellen en worden gerapporteerd aan DUO.
	Het model kent beperkte administratieve lasten	- Het model bevat enkel factoren waar instellingen buiten de bekostiging al over rapporteren. - Het aanvragen van de gerichte geldstromen vraagt meer administratieve lasten van wege de noodzakelijk onderlinge afspraken tussen instellingen.

5.9b Bekostiging per regio: Inhoudelijke doelen (1/3)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Toegankelijkheid	Verkleint het model de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen?	De bekostiging bestaat hoofdzakelijk uit een variabele bekostiging die direct en indirect (via het aantal diploma's) afhankelijk is van het aantal studenten. Wanneer een instelling één student minder heeft, resulteert dit in een daling in de bekostiging van gemiddeld¹ ~€13.900 per BOL-student en ~€6.600 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€5.000 (BBL-student, niveau 2, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€19.100 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8).
	Stelt het model het mbo in staat een minimaal aanbod in alle regio's te bieden?	- De bekostiging is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal studenten en zorgt, net als in de huidige bekostiging, bij een daling van één student minder voor een daling in de bekostiging van gemiddeld¹ ~€13.900 per BOL-student en ~€6.600 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€5.000 (BBL-student, niveau 2, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€19.100 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8). - Kleinere mbo-instellingen en mbo-instellingen die een sterke daling van studenten ervaren staan hierdoor onder grotere financiële druk om met kleinere opleidingen te stoppen wanneer deze vanwege de omvang niet kosteneffectief uitgevoerd kunnen worden, ook wanneer deze opleidingen onderdeel zijn van een gewenst minimaal aanbod in een regio.
	Ontmoedigt het model onderlinge concurrentie ten opzichte van het huidige model?	De bekostiging is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal studenten en zorgt, net als in de huidige bekostiging, bij het aantrekken van één extra student voor een stijging in de bekostiging van gemiddeld¹ ~€13.900 per BOL-student en ~€6.600 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau en de prijsfactor van de opleiding zijn hierbij de minimale marginale baten ~€5.000 (BBL-student, niveau 2, prijsfactor 1) en de maximale marginale baten ~€19.100 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8). De financiële baten van extra studenten zijn hierdoor relatief groot en stimuleren concurrentie tussen instellingen.
Samenwerking	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen aan door de gerichte geldstromen enkel op regioniveau beschikbaar te stellen.
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs niet aan, maar door de gerichte geldstromen enkel op regioniveau beschikbaar te stellen wordt een bredere regionale blik op samenwerking aangemoedigd bij mbo-instellingen.
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen niet aan, maar door de gerichte geldstromen enkel op regioniveau beschikbaar te stellen wordt een bredere regionale blik op samenwerking aangemoedigd bij mbo-instellingen.
	Moedigt het model samenwerking in het (regionale) ecosysteem aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking in het (regionale) ecosysteem niet aan, maar door de gerichte geldstromen enkel op regioniveau beschikbaar te stellen wordt een bredere regionale blik op samenwerking aangemoedigd bij mbo-instellingen.

5.9b Bekostiging per regio: Inhoudelijke doelen (2/3)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Doelmatigheid	Moedigt het model mbo-instellingen aan om hun wettelijke taken kosteneffectief uit te voeren?	- De bekostiging bestaat hoofdzakelijk uit een variabele bekostiging op basis van het aantal studenten en diploma's. Mbo-instellingen met lage studentenaantallen hebben vanwege hun schaal te maken met relatief hoge vaste lasten. De variabele bekostiging moedigt deze instellingen hierdoor aan om de wettelijke taken kosteneffectief uit te voeren. Mbo-instellingen met hoge studentaantallen hebben vanwege hun schaal te maken met relatief lage vaste lasten. De variabele bekostiging moedigt deze instellingen hierdoor niet aan om de wettelijke taken kosteneffectief uit te voeren. - De bekostiging op basis van het aantal behaalde diploma's moedigt het sturen op het succesvol voltooien van opleidingen aan wat bijdraagt aan de kosteneffectiviteit. Het corrigeren voor stapelen in de diplomawaarde ontmoedigt het te laag inschalen van studenten waardoor de wettelijke taken kosteneffectiever uitgevoerd worden. - De bekostiging van gerichte geldstromen per regio stimuleert onderlinge samenwerking, waardoor deze middelen kunnen worden ingezet om vanuit samenwerking het onderwijs kosteneffectiever te organiseren.
	Kent het model zowel een output als een input gerelateerd deel?	Het model kent zowel een output (diploma's) als input (studenten) gerelateerd deel.
	Moedigt het model de monitoring van doelmatigheid aan?	- Het model bevat enkel factoren waar instellingen buiten de bekostiging al over rapporteren. - Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moet de instelling een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op de kwaliteit van het onderwijs.
Behoeften groepen studenten	Bevat het model differentiatie van verschillende leerniveaus, kosten van opleidingen, leerwegen en additionele begeleiding?	- Het model differentieert voor leerniveau door middel van verschillen geldstromen en diplomawaarde, voor de kosten van opleidingen door middel van de prijsfactor en voor leerwegen door middel van de leerwegfactor. - Differentiatie voor additionele begeleiding wordt aangebracht via de relatief hoge bekostiging van niveau 1 en niveau 2 studenten. Ook het budget voor passend onderwijs wordt hierdoor in grotere maten aan instellingen toegekend met meer niveau 1 en niveau 2 studenten.
	Staat het model flexibilisering niet in de weg?	Het model staat flexibilisering niet in de weg, maar moedigt flexibilisering niet aan.

5.9b Bekostiging per regio: Inhoudelijke doelen (3/3)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Aansluiting arbeidsmarkt	Moedigt het model een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod aan?	• Het bekostigingsmodel moedigt een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod niet actief aan. • De relatief grote concurrentie als gevolg van het model kan een positief effect hebben op de aansluiting van de arbeidsmarkt, omdat aankomend studenten een opleiding met een hoge baankans aantrekkelijker kunnen vinden, maar kan ook een negatief effect hebben, wanneer minder arbeidsmarktrelevante opleidingen populair zijn onder studenten. • Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moeten instellingen per regio een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.
	Moedigt het model mbo-instellingen aan om studenten een duurzaam perspectief op bestaanszekerheid te bieden?	• Het model stuurt via de outputbekostiging aan op de afronding van opleidingen en bekostigt opleidingen die resulteren in een startkwalificatie (niveau 1 en 2) relatief hoog via separate budgetten. Het bekostigingsmodel moedigt het aanbieden van een duurzaam perspectief in de vorm van een diploma daarmee aan. Het model stimuleert inhoudelijke sturing op een duurzaam perspectief echter niet aan. • Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moeten instellingen per regio een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.

5.10 Contextbekostiging : Toelichting

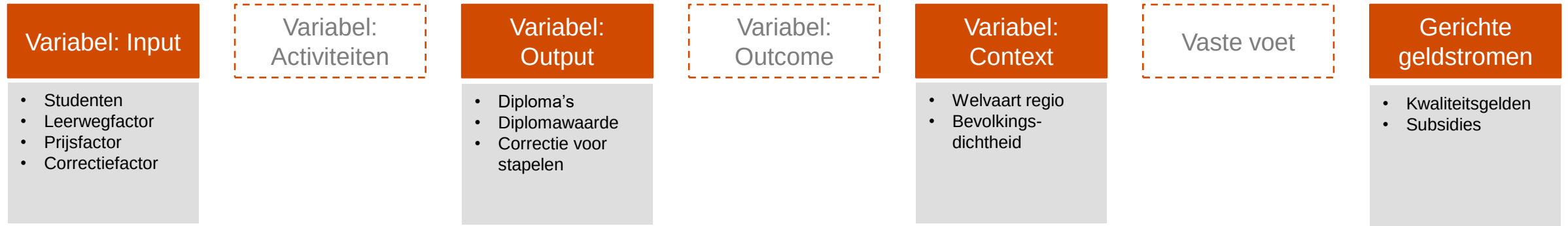
Omschrijving bekostigingsvariant

In deze bekostigingsvariant worden er twee contextfactoren toegevoegd aan de huidige bekostiging: de welvaart en de bevolkingsdichtheid van de regio.

De welvaart van de regio wordt meegewogen in de bekostiging als indicatie van de aanvullende begeleiding die benodigd is in het onderwijs. Studenten uit minder welvarende regio's hebben vaker te maken met multi-problematiek en hebben relatief meer begeleiding nodig. In het huidige systeem wordt hier invulling aan gegeven middels een hogere bekostiging voor entreestudenten en niveau 2-studenten. In deze bekostigingsvariant wordt er van dit onderscheid afgestapt en worden de studenten uit gemeenten met een lagere SES-WOA score zwaarder gewogen. Ten behoeve van de bekostiging wordt de gewogen gemiddelde SES-WOA score van de gemeenten waar studenten wonen gewogen. Bij een minimale gemiddelde SES-WOA score worden studenten 1,5 keer gewogen, bij een maximale gemiddelde score 1 keer. De SES-WOA score wordt twee jaar voorafgaand aan de bekostiging vastgesteld (T-2).

Op basis van de bevolkingsdichtheid in de regio wordt er een minimale capaciteit per instelling vastgesteld. In de bekostiging wordt de minimale capaciteit in de berekening gewogen in plaats van het aantal studenten, wanneer de minimale capaciteit het aantal studenten overstijgt. Op deze wijze wordt de impact van dalende studentaantallen in krimpgebieden beperkt. De bevolkingsdichtheid wordt T-2 vastgesteld.

5.10 Contextbekostiging : Technische uitwerking

$$Bekostiging = Bekostiging_{n1234} + Kwaliteitsgelden + Subsidies$$

$$Bekostiging_{n1,2,3,4} = \frac{Studentwaarde_{instelling} + Diplomawaarde_{instelling}}{Studentwaarde_{totaal} + Diplomawaarde_{totaal}} \times Budget_{n1,2,3,4}$$

$$Studentwaarde = 80\% \times \sum MIN(Studenten, Minimale capaciteit) \times Leerwegfactor \times Prijsfactor \times CF \times Welvaart regio$$

$$CF = \frac{\sum(Studenten_{1okt} \times Leerwegfactor) + \sum(Studenten_{1feb} \times Leerwegfactor)}{2 \times \sum(Studenten_{1okt} \times Leerwegfactor)}$$

$$Diplomawaarde = 20\% \times \sum Diploma's \times (Diplomawaarde - Stapelcorrectie)$$

5.10 Contextbekostiging: Ontwerpeisen

	Ontwerpeisen	Onderbouwing
De nieuwe systematiek is eenvoudig en voorspelbaar voor instellingen	Het model is voorspelbaar	- Alle factoren uit de variabele bekostiging (i.e. het aantal studenten en diploma's) worden twee jaar van tevoren gemeten. De variabele bekostiging is daarmee twee jaar van tevoren te voorspellen. - De SES-WOA score en bevolkingsdichtheid worden ook twee jaar van tevoren vastgesteld. - De variabele bekostiging wordt aangevuld met kwaliteitsgelden en subsidies. Voor de kwaliteitsgelden wordt een vijfjaarlijkse kwaliteitsagenda ingediend en de instellingen weten voor een periode van vijf jaar welke kwaliteitsgelden zij ontvangen. De subsidies zijn afhankelijk van subsidieaanvragen die relatief kort van tevoren worden aangevraagd. De subsidies zijn daarmee niet ver van tevoren bekend, maar wel afhankelijk van het actief aanvragen door instellingen. - De voorspelbaarheid van de bekostiging wordt echter wel afhankelijk van de samenwerkingsafspraken tussen instellingen en is daarmee minder te garanderen.
	Het model heeft een bepaalde mate van continuïteit	- De variabele bekostiging is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal studenten en diploma's. De volatiliteit van het aantal studenten wordt beperkt doordat de meeste studenten meerdere jaren studeren. De impact van een wijziging in de instroom van een is hierdoor lager. De impact van het aantal diploma's op de continuïteit is beperkt omdat diploma's minder zwaar worden gewogen dan het aantal studenten. - De introductie van een minimale capaciteit op basis van de bevolkingsdichtheid verhoogt de mate van continuïteit omdat het negatieve schommelingen beperkt.
	Het model is niet onnodig complex	Het model kent twee aanvullende factoren die beiden op een indirecte wijze worden meegewogen in de bekostiging. Daarmee wordt de bekostiging complexer dan de huidige bekostiging.
De nieuwe bekostigingssystematiek blijft primair een lumpsummodel	Het model is primair een lumpsummodel	Het model bestaat hoofdzakelijk uit lumpsumbekostiging.
	Het model bevat gerichte bekostigingsstromen	Het huidige model bevat gerichte bekostigingsstromen op basis van de kwaliteitsgelden en de subsidies.
De nieuwe systematiek is uitvoerbaar	Het model bevat objectief vast te stellen factoren	- Alle input- en outputfactoren uit de bekostiging (i.e. het aantal studenten en diploma's) zijn objectief vast te stellen en worden gerapporteerd aan DUO. - De contextfactoren zijn objectief vast te stellen en worden gerapporteerd door het CBS.
	Het model kent beperkte administratieve lasten	Het model verhoogt de administratieve lasten in zekere maten omdat er gerapporteerd dient te worden over de gemeente waarin studenten wonen.

5.10 Contextbekostiging: Inhoudelijke doelen (1/2)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Toegankelijkheid	Verkleint het model de financiële gevolgen van dalende studentenaantallen?	- De financiële gevolgen van dalende studentaantallen worden beperkt indien deze een regio-specifieke ondergrens bereikt. In dat geval heeft de daling van het aantal studenten geen financiële gevolgen. - Boven deze ondergrens nemen de marginale baten per student in welvarende gebieden af en in minder welvarende gebieden toe. De spreiding van marginale baten per type student wordt daarmee groter. Wanneer een instelling één student minder heeft resulteert dit in een daling in de bekostiging van gemiddeld¹ ~€13.300 per BOL-student en ~€6.200 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau, de prijsfactor van de opleiding en de welvaart in de regio zijn hierbij de minimale marginale baten ~€3.500 (BBL-student, niveau 2, prijsfactor 1, welvarende regio) en de maximale marginale baten ~€20.700 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8, niet welvarende regio).
	Stelt het model het mbo in staat een minimaal aanbod in alle regio's te bieden?	Het bekostigingsmodel borgt via de regionale minimale capaciteit dat het minimaal aanbod in alle regio's bekostigd kan worden.
	Ontmoedigt het model onderlinge concurrentie ten opzichte van het huidige model?	De marginale baten wijzigen per type student afhankelijk van de welvaart van de regio waar de student in woont: de marginale baten per student in welvarende gebieden af en in minder welvarende gebieden toe. De spreiding van marginale baten per type student wordt daarmee groter. Wanneer een instelling één student meer heeft resulteert dit in een stijging in de bekostiging van gemiddeld¹ ~€13.300 per BOL-student en ~€6.200 per BBL-student per jaar, afhankelijk van het niveau, de prijsfactor van de opleiding en de welvaart in de regio zijn hierbij de minimale marginale baten ~€3.500 (BBL-student, niveau 2, prijsfactor 1, welvarende regio) en de maximale marginale baten ~€20.700 (BOL-student, niveau 2, prijsfactor 1,8, niet welvarende regio).
Samenwerking	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen niet aan.
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en het voortgezet onderwijs niet aan.
	Moedigt het model samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen niet aan.
	Moedigt het model samenwerking in het (regionale) ecosysteem aan?	Het bekostigingsmodel moedigt de samenwerking in het (regionale) ecosysteem aan, om burgers in minder welvarende gebieden te stimuleren een opleiding te volgen.

5.10 Contextbekostiging: Inhoudelijke doelen (2/2)

	Inhoudelijke doelen	Onderbouwing
Doelmatigheid	Moedigt het model mbo-instellingen aan om hun wettelijke taken kosteneffectief uit te voeren?	- De bekostiging van een minimale capaciteit zorgt voor een lichte daling van de bekostiging per student omdat het budget wordt verdeeld over méér studenten dan actief zijn in het mbo. Afhankelijk van het aantal mbo-instellingen dat minder studenten aantrekt dan de ondergrens moedigt het systeem kosteffectiviteit aan binnen de gehele sector. - De weging van de regionale welvaart in de bekostiging zorgt ervoor dat studenten uit minder welvarende gemeenten zwaarder worden bekostigd en studenten uit meer welvarende gebieden lichter worden bekostigd. Mbo-instellingen met relatief veel studenten uit meer welvarende gemeenten worden hierdoor financieel aangemoedigd om hun taken kosteneffectief uit te voeren. - De bekostiging op basis van het aantal behaalde diploma's moedigt het sturen op het succesvol voltooien van opleidingen aan wat bijdraagt aan de kosteneffectiviteit. - Het corrigeren voor stapelen in de diplomawaarde ontmoedigt het te laag inschalen van studenten waardoor de wettelijke taken kosteneffectiever uitgevoerd worden.
	Kent het model zowel een output als een input gerelateerd deel?	Het model kent zowel een output (diploma's) als input (studenten) gerelateerd deel.
	Moedigt het model de monitoring van doelmatigheid aan?	- Het model vraagt niet om de rapportage van additionele factoren die monitoring van doelmatigheid verbetert. - Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moet de instelling een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op de kwaliteit van het onderwijs.
Behoeften groepen studenten	Bevat het model differentiatie van verschillende leerniveaus, kosten van opleidingen, leerwegen en additionele begeleiding?	- Het model differentieert voor leerniveau door middel van verschillen geldstromen en diplomawaarde, voor de kosten van opleidingen door middel van de prijsfactor en voor leerwegen door middel van de leerwegfactor. - Differentiatie voor additionele begeleiding wordt aangebracht door het de welvaart in de regio mee te wegen in de bekostiging.
	Staat het model flexibilisering niet in de weg?	Het model staat flexibilisering niet in de weg, maar moedigt het ook niet aan.
Aansluiting arbeidsmarkt	Moedigt het model een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod aan?	- Het bekostigingsmodel moedigt een arbeidsmarkt en maatschappelijk relevant opleidingsaanbod niet actief aan. - Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moeten instellingen een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.
	Moedigt het model mbo-instellingen aan om studenten een duurzaam perspectief op bestaanszekerheid te bieden?	- Het bekostigingsmodel moedigt mbo-instellingen aan om studenten te werven uit minder welvarende regio's. De bijdrage van de opleiding aan het duurzaam perspectief op bestaanszekerheid is voor deze studenten gemiddeld hoger. Het model stimuleert inhoudelijke sturing op een duurzaam perspectief echter niet. - Om de kwaliteitsgelden te ontvangen moeten instellingen een kwaliteitsagenda opstellen. De kwaliteitsagenda wordt onder andere beoordeeld op aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.

 Score huidige bekostiging

 Score bekostigingsvariant

Thank you

[pwc.com](https://www.pwc.com)

© 2025 PwC. All rights reserved. PwC refers to the PwC network and/or one or more of its member firms, each of which is a separate legal entity. Please see www.pwc.com/structure for further details